

Naš kraj

INFORMATIVNO GLASILO OBČINE DOBREPOLJE

letnik VII, št. 6

junij 2001

Luč osamosvojitve po desetih letih

Ko so se na nekem potovanju po Švici tuji turisti spraševali, kaj praznujejo, ker so tu in tam videli viseči državne zastave, so dobili odgovor: "Ne, danes nimajo nobenega praznika. Veste, Švicarji so tako ponosni na svojo državnost, da izobesijo zastave tudi brez vzroka."

Zastave, ki jih bomo videli čez nekaj dni viseči po Sloveniji, ne bodo visele brez vzroka, ampak v čast velikemu prazniku – 10. obletnici slovenske države. Koliko se nas bo ta praznik dotaknil, koliko okrepi našo državljansko zavest, bo odvisno od nas samih, ki smo bili navsezadnje priča velikemu času naše zgodovine.

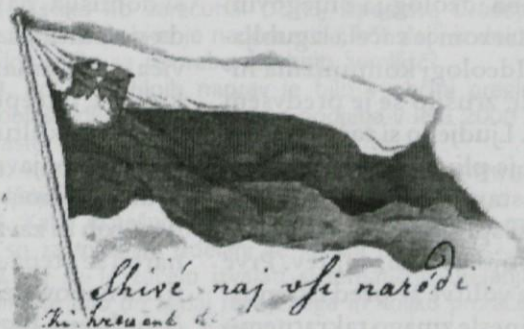
Pesnik Tone Pavček, podpisnik znamenite Majniške deklaracije, razmišlja po desetih letih takole:

"...ko smo pred desetletjem stopili v luč zgodnjega jutra svoje samostojnosti, smo bili v zanosu s to svetlobo presvetljeni. Zdaj se zdi, je že malo drugače. Veliko se je umaknilo vsakodnevnemu. Luč osamosvojitve kakor da nas več ne slepi in ne radosti, postali smo nekako slepi ali vsaj neobčutljivi za njeno lepoto pa tudi za njeno resnico, ki pravi, da je samostojnost doma v trdnosti, v naslonitvi predvsem nase. In ta trdnost in taka naslonitev nase sta nam nemara še bolj kot včeraj potrebni danes.

...Ko zdaj nekako od strani gledam nazaj, vidim mnoge obraze, ki jih tedaj ni bilo, in marsikoga, ki je bil, pa se je od tedaj čudno spremenil. Tudi to je, mislim, človeško in zmeraj tudi po nepisanih pravilih zgodovine. Sam sem to zgodovino gledal ne le z očmi, ampak tudi s srcem, včasih z dvema. Tako nisem mogel spregledati bistvenega: loma stoletja, poloma boljše vizma in kot krona vsemu za nas - slovenske državnosti."

(Tone Pavček: Veliki čas slovenske zgodovine)

Vsem bralcem iskrene čestitke ob 10. obletnici slovenske države!

Vabilo

Vse občane Občine Dobrepolje

vabimo na proslavo ob dnevu državnosti in odprtju nove dvorane v Jakličevem domu,

ki bo v nedeljo, 24.6.2001, ob 20. uri, v Jakličevem domu na Vidmu v Dobrepolju.

Po kulturnem programu bo tudi kresovanje.

V kulturnem programu, ki bo potekal v organizaciji Kulturnega društva Dobrepolje, bodo sodelovali **vsii zbori iz Občine Dobrepolje, Godba Dobrepolje, dramska skupina, malčki iz vrta in učenci iz OŠ Dobrepolje.**

Na proslavi bo spregovoril tudi župan Občine Dobrepolje Anton Jakopič.

Skupaj bomo zapeli tudi državno himno. Proslavo bo povezoval Igor Ahačevčič

Proslava bo ob vsakem vremenu.

Po prireditvi bomo ob kresu še malo pokramljali in zapeli. Žene iz Društva podeželskih žena pa nas bodo razveselile s svojimi dobrotami.

To je osrednja občinska proslava ob 10. obletnici osamosvojitve Slovenije, ki jo bomo kronali z novim dosežkom, odprtjem nove dvorane v Jakličevem domu. Na njej se zberimo vsi iz cele občine, tako iz Dobrepolja kot iz Strug, in tako pokažimo, da smo ena družina in da imamo radi našo domovino Slovenijo. Še enkrat vabljeni v Jakličev dom v nedeljo, 24. junija ob 20. uri!

Občina Dobrepolje, župan Anton Jakopič

10 let v samostojni Sloveniji

Deset let življenja je lahko tudi zelo dolga doba. Odvisno je od tega, kdo praznuje desetletnico. Če je ta slavljeneц država, pa je ta doba pravzaprav zelo kratka, če pa pomislimo, kaj vse se je zgodilo v teh desetih letih, pa lahko ugotovimo, da je tudi za državo teh deset let lahko dolga in plodna doba.

Misli mi gredo nazaj v osemdeseta leta, leta sprememb. Komunizem ni več vzdržal. Zlagana ideologija z njegovim začetnikom Marxom je začela izgubljati svoja krila. Ideologi komunizma niso več vzdržali, zrušilo se je predvsem gospodarstvo. Ljudje so si zaželeli sprememb. Ta val je pljusnil tudi k nam. Pričele so se ustanavljati nove stranke. Zaželeli smo si spremembo sistema in seveda tudi svojo osamosvojitve. Prve demokratične volitve še pred osamosvojitvijo so prinesle zmago takratnemu Demosu, koaliciji tako imenovanih pomladnih strank, ki si je za svojo glavno nalogo zadala osamosvojitve slovenske države in jo tudi uspešno izpeljala. Čestitati moramo vsem tistim, ki so v tistih dneh tako rekoč neuki prevzeli krmilo slovenske države in jo uspešno prepeljali v osamosvojitve.

Se dobro se spominjam vzdušja, ki nas je prevevalo pred osamosvojitvijo. Bili smo polni pričakovanja in navdušenja, nebo so preletavala jugoslovanska vojaška letala, bilo nas je strah, toda bili smo enotni in odločni. Hočemo samostojno Slovenijo. Samostojno Slovenijo tudi za ceno žrtev. Odločno smo se uprli tudi vojaško in dokazali, da smo sposobni svojo domovino tudi braniti. Dočakali smo svojo državo po tisočletnem hlapčevanju. Čuden splet okoliščin, bi rekel človek. Ni se tako lahko osamosvojiti in za svojo samostojnost pridobiti priznanja drugih držav. Vidimo, da tudi mnogi drugi večji narodi od našega po več stoletjih prizadevanja za osamosvojitve le-te ne dosežejo. Prišlo je prvo priznanje s strani sv. sedeža, ki nam ga je naklonil papež - Slovan, Poljak. Previdna vatikanska diplomacija, ki običajno s takšnimi stvarmi ne prehiteva, nam je dala prvo priznanje, potem so sledila še druga, pa sprejem v Združene narode. Skratka, človek bi rekel, kot po maslu. Toda, ali je po desetih letih v nas še tiso navdušenje, človek dobiva občutek, da se tega velikega dejanja ne zavedamo, da se vse bolj izgublamo v neko lastno zaprto otopelost, ki ne vidi drugega kot samega sebe, denar in lastno komodnost. Liberalistič-

na miselnost pa nas vse bolj razoseblja v neko brezoblično anarhično maso, ki si domišlja, da je vse dovoljeno, kar se da narediti, da je vsaka neumnost pravica, vsak zmazek in vsaka predstava kultura, pa čeprav gre v mnogih primerih za antikulturo ali celo za tipične deviantne pojave, ki bi jih vsaka zdrava družba, če hoče preživeti, morala izriniti na rob in zavreči. Naš mali slovenski narod se otepa s preživetjem. Demografija mu napoveduje izumrtje v 100 letih, če ne bomo naredili bistvenega premika predvsem v naši miselnosti, mi pa se temu vehementno posmehujemo in se gremo preizkušati vse stranpoti, ki med ljudmi sploh lahko nastanejo in jih celo zapisujemo v zakon. Ni in ne more biti res, da je vse, kar se da tehnično izvesti ali v zakon zapisati, tudi pravično, moralno in dopustno. Zgodovina nas pouči marsikaj. Kaj vse se je že naredilo po formalno zakoniti poti, tudi kradlo in ubijalo.

Ali bomo to dopustili? Prepričan sem, da ne, saj hočemo živeti, živeti polno življenje. Življenje samozavestnih in sposobnih ljudi, ki znajo poskrbeti zase. Prepričan sem v nas same, da bomo znali izluščiti zrno od plev. Vnesimo med se veselje do življenja življenjski optimizem, pesem, ki je Slovence bodrila v stoletjih suženjstva, naj bo naš jezik.

Teh 10 let samostojne Slovenije je tudi v našo občino prineslo val napredka. Samostojna občina, ki je ne bi bilo, če ne bi bilo samostojne Slovenije in je ne bi bilo, če ne bi v tej samostojni Sloveniji pridobile moč tiste stranke, ki nekaj dajo na naše podeželje na našega podeželskega človeka. Leta, ki smo jih preživeli, so bila naša leta, morda se tega ne zavedamo. Bojim se, da bo z zmanjšanjem vpliva podeželju naklonjenih strank po zadnjih volitvah tudi podeželje potegnilo krajši konec. Liberalizem ne misli na podeželje in na obstoj slovenskega naroda, pač pa na profit in koncentracijo kapitala v večja središča.

Na predvečer državnega praznika, 24.6.2001, bo v naši občini, kot že nekaj let doslej, proslava. Vabilo si preberite na drugem mestu. Tokrat praznujemo

deseto obletnico slovenske države. Združili jo bomo z odprtjem nove dvorane v Jakličevem domu na Vidmu. Tudi Jakličev dom je naš veliki dosežek in ga verjetno tudi ne bi bilo, če ne bi bilo osamosvojitve in naše občine. Naj bo to trajen spomenik našemu velikemu rojaku Franu Jakliču in tudi simbol naše kulture. Ponosni bodimo nanj. Dobrepoljci smo znani po svoji kulturni tradiciji. Ta novi dom nam daje možnost, da s to kulturo nadaljujemo in da ji dodamo še kaj novega. Pridimo vsi skupaj, poveselimo se ob tem našem dosežku. Na tokratno proslavo smo povabili vse naše kulturniške skupine, da se preizkusijo na novem odru, čeprav še ne bo v celoti gotov, vsak s svojim kratkim programom. Po proslavi bomo zakurili tudi kres in se malo poveselili in pogovorili.

Čudno naključje je hotelo, da sem govoril na prvi proslavi ob razglasitvi samostojne Slovenije na sam dan razglasitve. Takrat še nisem vedel, da bo kdaj nastala občina Dobropolje, ne tega, da bom kdaj župan te občine. Svoj (pre)dolgi govor sem zaključil z besedami, ki pa se mi zdijo še prav tako aktualne kot pred desetimi leti, zato vam jih ponavljam.

Usmerimo svoje sile v prihodnost. Prihodnost, v kateri nam bo različnost pogledov samo most do skupnega cilja, ki je izgradnja solidne materialne osnove za življenje in neprestano duhovno poglobljanje in kulturna rast. Živimo v tej prelepi Dobropoljski dolini v svobodi in medsebojnem spoštovanju v svobodni in samostojni republiki Sloveniji.

Naj živi samostojna neodvisna republika Slovenija!

Vaš župan Anton Jakopič

Vsem občankam in občanom občine Dobropolje čestitam ob državnem prazniku – dnevu državnosti. Letos praznujemo 10. obletnico osamosvojitve Slovenije. Ob tej prvi okrogli obletnici naše države želim, da bi se vsi tega resnično veselili, da bi resnično imeli radi svojo domovino in to veselje ob prazniku tudi na zunaj pokazali.

vaš župan Anton Jakopič

10 let osamosvojitve Slovenije in izdajanja slovenskih znamk

Kot 348. znamko v samostojni Sloveniji je ob desetletnici izdajanja slovenskih znamk Pošta Slovenije 23. maja 2001 izdala jubilejno znamko. Na njej je upodobljena naša zastava, pod katero je nekaj besed slovenske himne v originalnem zapisu.

Znamke so izšle v poli po deset znamk, na sredini pa je ena od kitic Prešernove Zdravljice in je le kot lepota znamka brez nominalne vrednosti. Znamko je oblikoval in ilustriral Bronislav Fajon, besedilo pa je prispeval akademik in pesnik Ciril Zlobec. Njegovo besedilo v celoti objavljam, napisano pa je kot predstavitev znamke v Biltenu Pošte Slovenije:

“Prvo okroglo obletnico v življenju svoje mlade slovenske države pričakujemo že kar z nekakšno starševsko nestrpnostjo. Njeno ustvaritev pred desetimi leti večkrat vidimo kot izpolnitev naših stoletnih sanj, kar je svojevrstna metafora tako za naše nepretrgano prizadevanje zanjo kot za ponos, da smo jo v resnici ustvarili. Res je: v tistih usodnih dneh je v našem razpoloženju drhtela vsa zgodovinska romantika še ne do kraja realiziranega naroda, dejanje samo pa je bilo urednično, ker smo ga sprožili ob kar najbolj optimalno možnem spoju narodove volje, kolektivne zavesti, političnega intelekta in pripravljenosti, da za ta cilj zastavimo

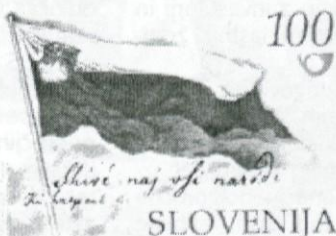
vse, kar imamo, vse, kar kot svoboden narod hočemo biti.

Ustanovitev lastne države, vključno z vsem, kar smo ob tem znali in zmogli prebuditi v sebi, pomeni najbrž naše največje zgodovinsko dejanje doslej, vse drugo se nam v tej luči kaže kot bolj ali manj uspešno utiranje poti do tega sanjskega in hkrati realnega cilja.

V današnji globalizaciji sveta, Evrope pa še posebej, je lastna država naravnost nujen in neogiben pogoj nacionalnega preživetja: Evropo jutrišnjega dne bodo sestavljali samo narodi-države, vse druge nacionalne skupnosti bodo, povsem demokratično, potisnjene v usodo manjšin ne glede na število svojih pripadnikov.

Lastna država ni samo izpolnitev stoletnih sanj, ampak še zlasti v današnjem odprtem svetu, tudi vse bolj zagotovilo prihodnosti, vsaj dokler bo vsaka generacija odgovorno in ozaveščeno živela svojo sedanjost in ne bo v njej zbledel zgodovinski spomin.”

Za objavo pripravil Ivan Grandovec

Jubilejna slovenska znamka za 100 sit z lepoto znamko iz Prešernove Zdravljice

Župan odgovarja občinskemu svetniku

Na 24. seji Občinskega sveta Dobropolje, dne 8. 5. 2001, je član občinskega sveta Alojzij Palčar posredoval županu vrsto vprašanj in pobud, ki jih je poslal tudi za objavo Našemu kraju.

V nadaljevanju objavljamo vprašanja in županove odgovore.

1. Ali ima občina sprejeto Navodilo za oddajo javnih naročil malih vrednosti?
2. Kdaj je bilo Navodilo sprejeto in kje je objavljeno?
3. Koliko bo zaračunal DURS, izpostava Grosuplje za vodenje postopka in pobiranje nadomestila, kot sledi iz določb iz Odloka za nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč?
4. Koliko kurilnih naprav je bilo v občini pregledanih s strani pooblaščenega dimnikarskega podjetja v letu 2000 in ali je izdelan kataster kurilnih naprav?
5. Kdo potrjuje cenik za dimnikarske storitve pooblaščenemu podjetju?
6. Kako uspešno poteka projekt za obvoznico mimo Ponikev in ali so za to cesto izdelani že kakšni načrti?
7. Ali se je začelo izvajati sistematično urejanje obrtne cone, koliko je bilo do sedaj narejenega in koliko proračunskega denarja se je porabilo za ta namen?
8. Kdo je upravljalec čistilne naprave Potiskavec?
9. Kakšni so parametri na izpustu čistilne naprave in katera pooblaščenca inštitucija opravlja meritve?
10. Kje in kako občina hrani dokumentacijo od bivših krajevnih skupnosti in kje in kdaj se da dobiti določene dokumente na vpogled, kot je npr. dokumentacija o finančnih vložkih občanov v izgradnjo javne telefonije?
11. Kdaj je bil sprejet sklep OS in dano pooblastilo, da je s strani občine župan lahko podpisal pogodbo o odstopu lastništva zgradbe in brezplačno stanovanje v 1. nadstropju Jakličevega doma?
12. Kakšno je stališče občinske uprave glede na to, da se bo meseca julija iztekel petletni rok, ko je občinski svet prejšnjega mandata sprejel sklep, da kamnolom preneha obratovati?
13. Zakaj v zadnji akciji niso bili odpeljani vsi stari in zapuščeni avtomobili, saj je v Predstrugah le nekaj korakov od ceste lepo viden star in zapuščen avtomobil?

POBUDE:

1.) Društvo SOŽITJE mi je kot članu OS poslalo poročilo o dejavnostih in aktivnostih. V njihovo društvo je včlanjenih tudi 11 oseb iz naše občine. Društvo naproša, da občina Dobropolje prispeva sorazmerni delež za 5 občanov, kar zneso 185.460 sit. V proračunu je zagotovljenih za ta namen že 80.000 sit, zato dajem POBUDO, da se s sklepom OS nakaže še razlika do zaprosenega zneska.

SKLEP:

Zagotovijo se dodatna finančna sredstva za društvo SOŽITJE v znesku 105.000 sit iz proračuna občine Dobropolje za leto 2001.

2.) Zaradi boljše obveščenosti občanov, naj se v časopisu Naš kraj redno objavlja delovni čas lekarne, kakor tudi razpored prisotnosti zdravnika in zobozdravnika ter tel. št. dežurnega zdravnika.

3.) Glede na skoraj vsakodnevne prometne nesreče na nadvozu v Zdenski vasi do danes ni bilo še nič storjenega za zmanjšanje nesreč. Večkrat je bila pobuda po ureditvi tega odseka ceste posredovana občinski upravi s strani svetnikov OS. Izgovor oz. odgovor tajnika občine je bil, da je pobuda za ureditev tega dala ceste bila posredovana lastniku oz. upravljalcu ceste. Do danes nismo še nikoli slišali verodostojnega odgovora, zakaj se zadeva ne uredi oz. kakšni odgovori so bili dani s strani vzdrževalca ceste.

SKLEP:

1.) Ponovno se zaprosi lastnika oz. upravjalca ceste, da poda mnenje in rešitve za zmanjšanje prometnih nesreč na nadvozu v Zdenski vasi.

2.) Zaposli se Policijsko postajo Grosuplje za mnenje o varnosti cestnega prometa na tem delu ceste in da izda poročilo o številu evidentiranih nesreč na nadvozu v Zdenski vasi v preteklem letu.

3.) Vsa zbrana mnenja, priporočila in poročila občinska uprava posreduje članom OS.

Slavc Palčar, član OS

Odgovori na vprašanja gospoda Slavca Palčarja:

Gospod svetnik Slavc Palčar ima seveda zelo veliko časa in si zelo želi, da bi se razvilo neko veliko dopisovanje okoli njegovih vprašanj, ki jih je pripravljen ponavljati tudi desetkrat in tratiti čas, če odgovor ni tak, kot bi ga rad sam slišal. Kot župan seveda nimam niti fizično časa, da bi se lahko dopisoval na takšen način. Odločil sem se, da bom vsaj enkrat poskusil na vprašanja odgovoriti pisno in jih v skladu z njegovo željo tudi objaviti v Našem kraju. Seveda to ne bo stalna praksa, ker mi čas ne dopušča in se mi zdi, da je mnogo pomembnejše posamezne zadeve rešiti, če se jih rešiti da, kot o njih v nedogled razpravljati. Z vprašanji je seveda tako. Pregovor pravi: En nespameten lahko postavi toliko vprašanj, da nanj sto modrecev ne more odgovoriti. Vpraševalec v tem primeru pozna že vse odgovore, vendar želi slišati še enega, ki pa seveda spet ne bo tak, kot bi ga rad slišal. To se ponavlja lahko v nedogled brez učinka. Nekatera vprašanja zadevajo tudi teme, na katere bi moral sam kot svetnik odgovoriti pred menoj, ker so odločitve v rokah občinskega sveta, nekatere zadeve pa so tudi stvar dolgotrajnega dela in prizadevanj in se jih ne da ne začeti ne končati z enim vprašanjem in enim odgovorom.

Pa pojdemo kar po številkah:

1. Občina ima sprejeto Navodilo za oddajo javnih naročil malih vrednosti v skladu s predpisi. Navodilo sprejme župan.

2. Sprejeto je bilo 12.1.2001 in objavljeno na oglasni deski Občine Dobrepolje.

3. Z davčno službo še ni podpisana pogodba o pobiranju nadomestila. Predvidevamo, da bo, enako kot v Grosupljem, davčna uprava zaračunala 3%. Dogovori še potekajo.

4. Ne vem, kaj nagiblje gospoda Palčarja, da neprestano postavlja to vprašanje. Iz tega lahko naredimo celo znanost in vsakemu posamezniku potrojimo ali početverimo stroške čiščenja dimnikov. Osebno mislim, da je požarna varnost v občini dobra, saj imamo zelo malo požarov. Za čiščenje dimnikov imamo sklenjeno pogodbo z Dimnikarskim podjetjem Vič. To še ni prava koncesija, ampak v bistvu samo pogodba o opravljanju del, pravzaprav neko dovoljenje, da lahko opravlja dela v naši občini. Tukaj okoli tega je večna dilema. Zakonodajca predvideva redno mesečno čiščenje in en letni pregled kurilnih naprav. Vse to seveda stane in to bi moral plačati vsak občan, ki ima dimnik in svoje kurišče, kakršno koli, tudi če je na olje, ali pa samo štedilnik. To vemo mi na občini in to ve tudi dimnikarsko podjetje. Ljudje, naši občani, pa se na prihod dimnikarja odzivajo zelo različno. Eni ga komaj čakajo, čakamo (tu lahko prištejem tudi sebe, ker zelo nerad čistim dimnik), eni pa ga enostavno zavračajo in mu sploh ne pustijo čistiti, ker so se navadili, da čistijo dimnik sami. S podjetjem smo se dogovorili, da obiščejo vsakega občana in očistijo dimnik vsaj dvakrat v letu, vendar naj ne delajo sile, ker bo to med ljudmi povzročilo slabo voljo. Če pa kdo želi pogostejše čiščenje, lahko to

naroči pri dimnikarju in bo prišel večkrat. Za plačilo, seveda. Priporočam pa vsem občanom, da prepustijo čiščenje dimnikov strokovno usposobljenim ljudem. Tudi v primeru, da bi nastal požar zaradi slabo očiščenega dimnika, dimnikar pa je bil zavržen, zavarovalnica ne povrne zavarovalnine.

5. Ker ne gre za pravo koncesijsko pogodbo, cenik določa podjetje samo v skladu s svojimi kalkulacijami. Cena pa se do sedaj še ni povečala in je vseskozi enaka.

6. Obvoznica mimo Ponikev je v fazi idejne študije. To je dolgoročen projekt, ki se ga ne da niti opisati v nekaj stavkih, kaj šele izgraditi. Študijo je na našo pobudo naročila Direkcija za ceste RS, ki jo bo tudi plačala. Bila nam je že predstavljena in je v fazi dopolnjevanja. Predstavljeno je bilo več variant. Vse predvidevajo obvoz Ponikev po severni strani. Verjetno bo osvojena varianta s priključkom na regionalno cesto nad Rašico proti Ljubljani. Takšno varianto zagovarjamo tudi mi. To še ne pomeni, da se bo cesta gradila drugo leto. To je dolgoročen projekt, za katerega je eno vprašanje in en odgovor mnogo premalo. Vendar je s tem tako kot z vsako drugo zadevo, ki smo jo izpeljali. Če bomo neprestano tiščali, pa se bo enkrat naredilo. Morda, ni pa zagotovo vse dotlej, dokler ne bo narejeno. Pobudo za to obvoznico sem pravzaprav prvi podal sam osebno, naši občani jo v večini podpirajo. Tudi strokovna mnenja ji dajejo pozitivno oceno, problem pa je, tako kot vedno, denar, ki pa ga vedno primanjkuje. Obvoznica bo, če bo državni projekt, in se bo tudi financiral iz države ali pa se ne bo gradila. Občina tega projekta ne more izpeljati ne zaradi pristojnosti ne zaradi finančnih sredstev.

7. Obrtna cona je prostorsko opredeljena, sprejet je zazidalni načrt. Občina je do sedaj v ta projekt vložila 5.728.772,00 SIT. Namen te cone ni, da bi se v njej gradili megalomanski projekti, ki bi potrebovali tujo delovno silo in onesnaževali okolico, pač pa da se omogoči tistim našim občanom, ki želijo zgraditi poslovni prostor in odpreti kakšno dejavnost. V letošnjem letu bo narejen projekt komunalnega opremljanja. To je dokument, ki nam bo dal podatke, kaj je nujna komunalna opremljenost za ta prostor in izračun, kolikšni so stroški komunalnega opremljanja na m² površine. Te stroške bo vsak investitor moral plačati, v sorazmerju s površino, ki jo bo kupil. Občina v tej obrtni coni ne bo zgradila nobenega objekta, pripravljena pa je, da izvede nujno komunalno opremo (cesto, vodovod, elektriko, čez nekaj let tudi kanalizacijo), vendar tega ne more delati na zalogo, ker ne razpolaga s finančnimi sredstvi. Opremljanje bo potekalo sočasno in v sodelovanju z investitorji in seveda v dogovoru s sedanjimi lastniki zemljišč.

Možni so tudi različni dogovori z investitorji za pocenitev določenih stroškov, v kolikor jih izvedejo sami. Takšna praksa je tudi v drugih občinah, kjer imajo s tem več izkušenj kot mi. Tudi ta cona je dolgoročne narave in se v enem ali tudi dveh letih ne da nič narediti. V načelu pa velja: obrtno cono imamo, prostor je zazidljiv, če bo prišel pravi investitor, lahko odkupi zemljo in prične z gradnjo.

8. Čistilna naprava Potiskavec še ni predana upravljavcu, ker še nima uporabnega dovoljenja. Težave so nastale z izdelavo projekta izvedenih del, ki ga mora narediti dobavitelj. Upravljavec bo Javno komunalno podjetje Grosuplje.

9. Parametri dosedanjih meritev so ugodni.

10. Občina od nobene bivših krajevnih skupnosti ne hrani nobene dokumentacije, ker jo občini ni nihče predal v hrambo, zato občina ne razpolaga z dokumentacijo o vložkih v telefonijo.

11. Župan je podpisal pogodbo o brezplačnem prevzemu zgradbe Jakličev dom. S tem je dom prešel od bivšega lastnika v last občine, da je občina sploh mogla pričeti z gradnjo. Obširna obrazložitev pa je podana v 5. številki Našega kraja. Občinski svet prejšnjega sklica je bil s tem seznanjen.

12. Občinski svet je sprejel tudi sklep, da bo občina zagotovila primeren prostor za delovanje kamnoloma. Prostor je bil v prostorskem planu opredeljen. Občinski svet je s sklepom prekinil vse aktivnosti za odpiranje novega kamnoloma. Stališče župana in občinske uprave v zvezi s kamnolomom je takšno, da mora o tej temi odločiti Občinski svet v najkrajšem možnem času oziroma bi se moral izreči že pred nekaj leti. Moje osebno stališče v zvezi s kamnolomom pa sem že večkrat javno objavil v Našem kraju. To stališče je takšno. Kamnolom naj deluje. Deluje naj varno. Občina in tudi prebivalci vasi Predstruge pa morajo imeti od tega korist. Ne moremo pa si v tej zaostreni gospodarski situaciji privoščiti zapiranje obratov, tudi če so nekoliko moteči.

13. Odvoz starega avtomobila je obveznost lastnika. Odpeljati ga mora na odpad Dinos v Ljubljano. Prevoz lahko opravi sam, če ga lahko. Proti plačilu pa ga je pripravljen izvesti tudi Kastelic Štefan z Vidma. V širši akciji odvoza kosovnih odpadkov se je ponudila tudi priložnost, da smo odpeljali tudi stare avtomobile. Odpeljani so bili vsi avtomobili, za katere smo vedeli, seveda pa župan, niti kdo drug iz občinske uprave, ne more vohljati za vsakim avtomobilom, ki si ga kdo privoščiti pustiti kjer koli in tega občina tudi ne bo delala. Osebno mislim, da je dolžnost vseh občanov, da vsakega kršitelja nemudoma prijavijo policiji ali pa vsaj javijo na občino, da bomo lahko ukrepali.

Gospod Palčar je podal še nekaj pobud, od katerih bi rad opozoril samo na eno, ki pa ni nova in jo tudi ni on odkril, to je spolzka cesta v Zdenski vasi nad mostom. Cesta proti Grosupljem je državna cesta in občina na njej nima nobene pristojnosti, niti je ni dolžna vzdrževati niti ne more odločiti, kaj se bo na njej naredilo. Zaradi pogostih nesreč, pa smo na Direkcijo za ceste RS poslali že več pismenih urgenc in tudi imeli osebne razgovore, vendar nismo bili uspešni. Tako nekako se odvija na vseh področjih, kjer je potrebno kaj uskladiti z državo. Potrebno je tisoč urgenc in tisoč razgovorov, potem pa morda kaj uspemo. Z aktivnostmi bomo tudi tukaj še nadaljevali, vendar ne moremo zagotoviti, kdaj in koliko bomo uspešni.

Župan Anton Jakopič

Evropohod skozi našo občino

Evropohod 2001 je akcija Evropske popotniške zveze, katere namen je poudariti povezanost med evropskimi narodi pod skupno idejo Združene Evrope. Po Evropi potuje 12 eurofonov, jeseni se bodo vsi skupaj srečali na sedežu evropskega parlamenta v Strassbourgu, kjer se bodo združila sporočila z eurofonov iz vseh delov Evrope.

Prihod na Videm

Do Strassbourga bo segel tudi naš glas, saj se je tudi Slovenija priključila tej akciji. eurofon, ki potuje po Sloveniji, je začel svojo pot v Grčiji, Slovenci smo ga prevzeli od Madžarov pri Hodošu. Za njegovo spremljavo skrbi Komisija za evropske pešpote Slovenije.

Pohod je potekal po delu evropske pešpote, ki pelje

tudi po območju naše občine, in sicer 11. junija dopoldne. Na meji z našo občino so se pohodnikom pridružili tudi nekateri člani PD Dobropolje in ZGS KE Dobropolje, z njimi pa je bil tudi župan Anton Jakopič. Pred občino na Vidmu jih je pričakala precejšnja množica šolske mladine in občanov, ki sta jih takoj po prihodu pozdravila pred-

Pohodniki z zanimanjem spremljajo program učencev iz Kompolja

stavnik Komisije za evropske pešpote in župan občine. Oba sta poudarila simbolni pomen Evropohoda, spoznavanje ljudi, sklepanje prijateljstev in medsebojno druženje, povezano s sporočilom, da smo Slovenci prijazni in gostoljubni ljudje. Župan je poudaril, da k temu povezovanju ljudi, občin in narodov želi prispevati tudi naša občina. S tem namenom je pripravila tudi krajši kulturni program, ki so ga pripravili učenci PŠ Kompolja.

Predstavili so občino in zapeli ter zaplesali nekaj ljudskih plesov, ki izvirajo iz Dobropoljske doline. Po programu pa so pohodnike pogostile članice DPŽ Dobropolje - Struge z značilnimi dobropoljskimi dobrotami.

Navdušeni nad sprejemom v Dobropolju so pohodniki nadaljevali pot proti Velikim Laščam. Tudi na tem delu poti jih je spremljalo nekaj naših občanov.

M. Steklasa

Evrobus na Vidmu

Našo občino je Evrobus, ki potuje po celi Sloveniji, obiskal v petek, 8. junija. Občani so bili obveščeni o prihodu in možnostih obiska v Našem kraju, na radiu Zeleni val in s plakati. Po fotografiji sodeč, zanimanja ni bilo.

Pohodniki so bili navdušeni nad dobrotami, ki so jih pripravile članice DPŽ Dobropolje - Struge

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE MED ZAČASNIM BIVANJEM V TUJINI

Konvencijsko potrdilo za tujino odslej tudi prek samopostrežnega terminala

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je zavarovancem približal še eno svojo storitev. Na samopostrežnih terminalih je odslej poleg potrjevanja zdravstvene kartice omogočeno tudi naročanje konvencijskih potrdil za uveljavljanje nujnih zdravstvenih storitev med začasnim bivanjem v tujini. To je prva dodatna storitev, ki jo omogočajo samopostrežni terminali in je prva tovrstna storitev na področju javnega sektorja pri nas.

Storitev je brezplačna, kar naj bi dodatno spodbudilo uveljavljanje te sodobne elektronske rešitve.

Zavod je že lani zavarovanim osebam omogočil brezplačno elektronsko naročanje konvencijskih potrdil preko interneta, z letošnjim letom pa je tako naročanje omogočeno tudi vsem drugim, ki niso uporabniki interneta. Omrežje samopostrežnih terminalov v sistemu kasetice zdravstvenega zavarovanja sestavlja 275 terminalov, ki so nameščeni na javnih prostorih - zdravstveni domovi, bolnice itd - širom Slovenije.

Konvencijsko potrdilo omogoča osebam, ki so obvezno zdravstveno zavarovane v Republiki Sloveniji, uveljavljati pravico do nujnih zdravstvenih storitev med začasnim zasebnim ali službenim bivanjem v tujini, in sicer praviloma brez plačila pri zdravnikih ali zdravstvenih ustanovah, ki so del javne zdravstvene službe. Potrdilo je moč pridobiti za države, s katerimi ima R Slovenija sklenjene meddržavne sporazume: Avstrija, Belgija, Hrvaška, Italija, Luksemburg, Madžarska, Makedonija, Nemčija, Nizozemska in Romunija.

Postopek naročanja konvencijskih potrdil prek samopostrežnih terminalov je enostaven in avtomatiziran. Vse izbire se opravijo z dotikom na gumba na ekranu. Za uspešno naročilo zavarovanec potrebuje kartico zdravstvenega zavarovanja in seveda urejeno zdravstveno zavarovanje. Po uspešno izvedenem naročilu bo zavarovanec v roku treh delovnih dni dobil potrdilo z navadno pošto pošiljko na naslov, ki je naveden na njegovi kartici. Tako izdano potrdilo ima veljavnost 90 dni.

Zavarovane osebe bodo vsa dodatna pojasnila, tudi v zvezi z morebitnim neuspešnim naročanjem, dobile na območni enoti ali Izpostavi Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Telefonska številka Izpostave Grosuplje je 78 72 322, 78 61 816.

**ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE**

Center za socialno delo

Obvestilo

Center za socialno delo Grosuplje obvešča vse dosedanje upravičence otroškega dodatka in vse vlagatelje, ki so letos prvič oddali vlogo za uveljavitev otroškega dodatka, da smo do konca maja za vse preverili upravičenost do otroškega dodatka na podlagi vlog in predloženih dokazil. Na podlagi tega bo že V JUNIJU NAKAZAN OTROŠKI DODATEK. Zaradi velikega števila zadev in težav, ki so posledica prejema sredstev za pokritje stroškov pošiljanja šele v juniju, do takrat, žal, ne boste prejeli odločbe o dodelitvi oziroma višini otroškega dodatka. Višino otroškega dodatka boste lahko do prejema odločb preverili le prek vpisov v hranilne knjižice ali po prejemu informacij o nakazilih na vaše tekoče račune.

Odločbe so natisnjene in se pripravljajo za oddajo na pošto. Prejeli naj bi jih po nakazilu otroškega dodatka, ki bo v juniju predvidoma 13. 6. 2001. Ob tem želi Center za socialno delo

Grosuplje opozoriti vse upravičence do otroškega dodatka na novosti, ki jih je prinesel zakon o splošnem upravnem postopku v lanskem letu glede vročanja. Sprememba je enkratno vročanje. V kolikor stranka v 15 dneh po prejemu obvestila o pošiljki le te ne pride iskat, se pošiljka vrne pošiljatelju in se petnajsti dan šteje kot dan vročitve. S tem dnem začne teči tudi rok za pritožbo, čeprav naslovnik pošiljke ni prevzel.

Zato priporočamo, da po prejemu obvestila o pošiljki le to na pošti dvignete, se seznanite z njeno vsebino glede otroškega dodatka in nas pokličete, če želite dodatna pojasnila. Zaradi velikega števila upravičencev zaenkrat še ne moremo dati informacij o konkretnih zadevah, jih bomo pa posredovali po vročitvi odločb.

Vsem se zahvaljujemo za razumevanje glede pošiljanja odločb. Ob tem pozivamo vse tiste, ki so morebiti pozabili na oddajo potrebne vloge ali so bili pozvani, da vlogo dopolnijo, da to storijo čim prej. Na ta način si lahko zagotovijo otroški dodatek od naslednjega meseca dalje, če izpolnjujejo postavljene pogoje.

Hvala za vašo pomoč in lepo pozdravljeni.

Direktorica: Jožica Matjašič

Subvencije 2001

Vsi, ki bi radi pridobili sredstva iz naslova Subvencij 2001, bodite pozorni na naslednje:

1. Kje dobite vlogo?

Vlogo dobite na enotah kmetijsko svetovalne službe. Lanski vlagatelji so jo prejeli po pošti.

2. Rok za oddajo vloge: od 1.6. do 30.6. 2001

Posljite jo priporočeno na naslov:

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska cesta 160, 1000 Ljubljana

3. Vlogo izpolnite čitljivo, s tiskanimi črkami:

Pazite zlasti na pravilno pisanje števil 3,5,7,9, in 4.

4. Priložite vsa potrebna potrdila in dokazila:

V primeru, če imate zemljo v zakupu ali pa imate zemljišče v komasacijskem postopku, morate priložiti:

- izjavo o zakupu zemljišča, ki mora biti obvezno podpisana tako s strani zakupodajalca kot tudi zakupnika,

- kopijo zakupnih pogodb z državo oz. lokalnimi skupnostmi,

- kopijo komasacijske odločbe, če je niste priložili že lani.

5. Preverite pravilnost osebnega računa, na katerega želite imeti nakazana sredstva:

Pravilnost podatkov o računu mora potrditi finančna institucija, pri kateri imate odprt osebni račun (banka, HKS, hranilnica,...).

6. Preden vlogo oddate, jo izročite kmetijskemu svetovalcu:

Pregledal jo bo in s svojim podpisom na zadnji strani potrdil, da so vse rubrike izpolnjene in da je vloga popolna in čitljiva. (Ne čakajte do konca meseca junija, da ne bo prepozno, kajti za pridobitev nekaterih potrdil in dokazil je treba pri pristojnih institucijah čakati tudi po 8 dni!).

7. Kopijo vloge, vseh dokazil in potrdil hranite doma.

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja

Jamarji so predstavili dejavnost svojega društva

Videm, 8. junij 2001 - V okviru Heliosovega projekta sanacije kraških voda so jamarji Društva za raziskovanje jam 8. junija, na predvečer akcije čiščenja Seleve jame v Zagorici, organizirali predstavitev omenjene akcije, pripravili razstavo in vse skupaj popestrili s projekcijo diapozitivov iz najlepših slovenskih jam.

V uvodu je Nataša Hajdinjak iz domžalskega Heliosa predstavila njihovo dejavnost in prizadevanje za čisto okolje v svojem podjetju in kraju pa tudi v celotni Sloveniji. V ta namen so ustanovili Heliosov sklad za ohranjanje slovenskih voda. Sredstva v skladu se zbirajo iz prodaje okolju prijaznih Heliosovih izdelkov z znakom "Ribice v soncu". V okviru sklada izvajajo dva projekta:

- čiščenje kraških jam in
- oživljanje krajevnih vodnjakov.

Leta 1998 so podpisali pogodbo z Ministrstvom za

okolje in prostor za obdobje petih let. Vsako leto očistijo nekaj kraških jam, leta 1999 pa so začeli še s projektom oživljanja krajevnih vodnjakov, s čimer nadaljujejo tudi letos. Kot je znano, je bil v letošnjem letu na posebnem razpisu izbran vodnjak Bč v Podgori.

Od kraških jam pa so si letos jamarji iz Društva za raziskovanje kraških jam izbrali tudi Selevo jamo v Zagorici.

Jamarje in vse prisotne je nagovoril predsednik društva, njihov član Marko Simšič pa je prikazal diapozitive

Jamarji Društva za raziskovanje jam iz Ljubljane so zaman pričakovali domačine

V naši občini je okrog 150 kraških jam, zdaj so odkrili še eno

Na lokaciji vrtine v Tisovcu so pred nekaj tedni odkrili še eno kraško jamo. Ko so vrtali v zemljo,

je naenkrat zmanjkalo trde površine in ugotovili so, da je pod površino globoka kraška jama. Jamarji so jamo zmerili in ugotovili globino 83 m. Jama zaenkrat še nima imena.

iz najlepših slovenskih jam. Namen pa ni bil le prikazati čudovite jame, ki pomenijo pomemben del naše naravne dediščine, ampak opozoriti na to, da so jame bogate z zakladnice geoloških spoznanj in izziv za vrsto dejavnosti. Predvsem pa je bil izpostavljen ekološki problem - onesnaževanje podtalnice zaradi brezbriznega odnosa in odlaganja vseh vrst odpadkov v jame.

Skratka, jamarji Društva

za raziskovanje jam so se na akcijo čiščenja Seleve jame v Zagorici temeljito pripravili. Prišli so predstaviti svojo dejavnost domačinom, a tu se začne druga plat zgodbe. V sejni sobi občine, ki so jo jamarji preuredili v zanimiv razstaveni prostor, je sedelo okrog 20 jamarjev iz Ljubljane, med njimi celo eden iz Avstralije, in vsega skupaj trije domačini, župan, en občan in spodaj podpisana. To pa je že tema za nov članek.

M. Steklasa

Očiščena Seleva jama v Zagorici

VIDEM, 10. junij 2001 - Dvajset jamarjev Društva za raziskovanje jam Ljubljana je včeraj očistilo Selevo jamo pri kraju Zagorica v občini Dobropolje. Ta je že druga izmed petih jam, katere bodo letos jamarji očistili v okviru Heliosovega projekta čiščenja kraških jam. Ministrstvo za okolje in prostor nudi projektu strokovno pomoč. Pred tednom dni so ajdovski jamarji na področju Gore nad Ajdovščino očistili Brezno S pod Sinjim vrhom.

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana je eno izmed najstarejših in največjih društev v Sloveniji, ustanovljeno že leta 1910. V vseh teh letih aktivnega delovanja so raziskali in dokumentirali številne jame tako doma, kot v tujini. S poslovnim sistemom Helios sodelujejo v omenjenem projektu letos že drugič. Leta 1998 so očistili Brinščico pri Brezovici v občini Hrpelje - Kožina.

Seleva jama (590m n.v.) zaradi konfiguracije terena deluje kot zbiralnik vode in je zaradi onesnaženja s pretežno organskimi odpadki še posebej nevarna za ožje področje vodnega zajetja Globočec, ki je urejen, kot za-

Seleva jama, 9.6.2001

Foto: Matjaž Ledinek

jetje pitne vode za območje Suhe krajine. Po smrdljivih odpadkih, ki so jih jamarji iz šestnajst metrov globoke jame s škripci s težavo dvigovali na površje, se je pokazalo, da je bila izbira jame za čiščenje več

kot pravilna. V jami sta se zaradi težavnih okoliščin izmenjevala po dva jamarja, ki sta morala zaradi neznosnega smradu uporabljati zaščitne maske. Dokaj sveži ostanki zakolov domačih živali so bili pomešani s stekleno volno, deli avtomobilskih karoserij, jogi vzmetnico in drugimi manjšimi gospodinjstvi odpadki. Odpadkov je bilo skupaj za dva kontejnerja, po ocenah dobrih 20 kubičnih metrov. Za odvoz in deponiranje odpadkov bo poskrbelo Komunalno podjetje Grosuplje.

Jamarji upajo, da bo akcija imela v javnosti vzgojni učinek, ne samo kot enkratna gesta, ampak predvsem kot opozorilo prebivalcem, ki živijo v teh krajih, da odpadki sodijo na urejena zbirališča in ne v naravo. Nevarne odpadke si je prišel od blizu ogledat tudi dobrepoljski župan Anton Jakopič.

Do konca junija se bosta zvrstili še dve čistilni akciji, prva na področju občine Ilirska Bistrica, druga pa na Pokljuki.

Matjaž Ledinek

krajevnih vodnjakov zato namenil 1,8 milijona tolarjev. Sredstva v skladu se zbirajo iz prodaje okolju prijaznih Heliosovih izdelkov z znakom "Ribice v soncu".

Matjaž Ledinek

VODA UMIRA, NAROD BOLEHA

Ne vedo in ne verjamejo

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Nedavno so v ZDA naredili študijo o tem, koliko je človeško telo že "okuženo" z agrokemijo. Njene sestavine so našli v urinu in krvi vseh oseb, ki so jih testirali, ne glede nato, ali so živeli v mestih ali na vasi. Stanje zbuja skrb, so ugotovili.

Vemo, da s povečanjem onesnaževanja okolja z agrokemijo ne bomo dosegli cenovne ravni povprečnega kmetijskega proizvoda EU. To pomeni, da bo kmetijstvo vedno v deficitu, vezano na subvencije, ki znašajo danes okoli pol milijarde mark na leto.

Vsako podjetje, ki ni rentabilno, mora ali propasti ali spremeniti proizvodnjo. Le v kmetijstvu o tem nihče nikoli ne razpravlja, čeprav spada kmetijstvo med naše največje izgubarje.

Te napake plačujemo vsi davkoplačevalci in državljani, z denarjem in zdravjem, ne da bi se zavedali, da je to Siziŕovo delo, ki bi se mu z umnejšo politiko in jasnimi strateškimi cilji lahko hitro izognili.

Kmetijstvo, turizem in vode so trije izredno pomembni elementi za razvoj Slovenije in obstanek slovenskega naroda. Vsi trije so prepuščeni stihijskemu razvoju, brez jasnih perspektiv in so predmet kupčkanja posameznikov in posameznik strank ter resorjev. Posledica je, da se stanje na vseh treh segmentih iz leta v leto slabša in da bo z vstopom Slovenije v EU prišlo do tako drastičnih zaostritev, zlasti v kmetijstvu, da se bo Slovenija čez noč srečala s takrat že morda nerešljivimi socialnimi, ekonomskimi in ekološkimi problemi.

V Sloveniji imamo okoli 70.000 kmetij, od tega jih je komaj 7.000 ta-

HELIOSOV SKLAD ZA OHRANJANJE SLOVENSkih VODA PROJEKT OŽIVLJANJA VODNJAKOV V SLOVENIJI

Po Sloveniji bodo obnovili pet krajevnih vodnjakov

DOMŽALE, 17. maj 2001 - Predstavniki slovenskih občin so danes na sedežu domžalskega poslovnega sistema Helios d.d. podpisali pogodbe o sofinanciranju obnove vodnjakov v svojih občinah. Občine so bile izbrane na javnem razpisu za dodelitev sredstev iz Heliosovega ekološkega sklada za ohranjanje slovenskih voda.

Izborna komisija v sestavi predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor, slovenskega komiteja mednarodnega združenja hidrogeologov in podjetja Helios je letos izbrala pet slovenskih občin, katere bodo obnovljale svoje vodnjake tudi s pomočjo Heliosovega ekološkega sklada.

Izbrane so bile občine: Maribor z Jožefovim studencem na Studencih, Dobrepolje z vodnjakom Bč v Podgori, Šempeter-Vrtojba z vodnjakom v naselju Vrtojba, Slovenska Bistrica z vodnjakom v vasi Žabljek in občina Razkrižje z vodnjakom v središču vasi Šafarsko. Vsak izmed izbranih vodnjakov je v preteklosti na svoj način zaznamoval vpliv na življenje okoliških ljudi in dajal arhitekturno podobo okolju. Bogato zgodovino bodo z obnovo vodnjakov ponovno oživili in jih današnjemu času tudi primerno predstavili.

V imeni izbranih se je zahvalil Anton Jakopič, župan občine Dobrepolje. Ob tem je povedal, da v občini Dobrepolje, ki leži na obrobju Krasa, sami nimajo vodnih virov in so povezani in odvisni

Vodnjak Bč v Podgori

od 20 km dolgega vodovoda iz občine Velike Lašče. Se iz preteklosti se zavedajo odvisnosti od vodnih virov, zato oskrbi z vodo namenjajo veliko pozornost.

Akcija Heliosovega sklada je dobra in prepoznavna, voda pa ena izmed temeljnih naravnih dobrin, ki jo moramo že danes varovati in do nje gojiti odgovoren odnos. Razveseljuje tudi dejstvo, da se akcije omenjenega sklada dogajajo po vsej Sloveniji, kar vodi k večji prepoznavnosti posameznih področij in krajev. Ne smemo prezreti tudi njihovo odpiranje in iskanje turistične identitete.

Helios bo letos v projektu oživljanja

kih, ki se preživljajo zgolj s kmetovanjem. Kljub temu predstavlja kmetijstvo izredno močan lobi, ki zase zahteva neprimerno več, kot daje v nacionalno zakladnico, in ki se mu nobena vlada ali stranka skoraj ne more upreti in neracionalne zahteve omejiti na tisto raven in v take okvire, od katerih bodo imeli koristi kmetje in država, ne pa zgolj njihovi voditelji ali politični predstavniki.

Dobršen del teh milijard, ki jih država "zmeče" v kmetijstvo, konča v subvencijah za umetna gnojila in drugo agrokemijo, zaradi česar ima nekaj tovarn in uvoznikov dober promet, nevedni in zaslepljeni kmetje ter drugi državljani pa nepopisno škodo, ki jo bo zelo težko popraviti. Vsa ta agrokemija, ki jo država blagohotno podpira, začne svojo uničevalsko pot na poljih, pašnikih, v sadovnjakih, kamor jo razpršijo kmetje v dobri veri, da si z njo povečujejo hektarske donose, zaslužek in olajšujejo svoje težko delo. Ne pomislijo, da vsa ta kemija škoduje okolju, da ne mori samo koloradskih hroščev in marmorjev, ampak tudi deževnike, metulje, čebele in druge žuželke, ki so pomemben člen v prehranjevalni verigi malih glodalcev in ptic in posledično zato mori tudi nje in vse druge v tej verigi, na vrhu katere stoji človek. Če temu dodamo še način kmetovanja, ki ga moti vsaka živa meja, vsak grm, vsaka mlaka ali mokrišče, je razumljivo, da zajci in prepelice izginjajo iz naše krajine, ki počasi odmira.

Obstaja izhod iz te krize, ki bi ga bilo mogoče še doseči v desetih, dvajsetih letih. Kmetom bi vsekakor morali še naprej dajati nepovratna sredstva, vendar zato, da začnejo gnojiti z naravnimi gnojili in se preusmerijo v "biokmetijstvo". Že danes bi lahko dobro iztržili za izvoz živine, ki bi se pasla na pašnikih in ki ne bi bila "zastrupljena" z močnimi krmili, hormoni in antibiotiki. Na ta način bi izboljšali tudi vode in kakovost pridelkov, vsak pameten kmet bi začel razmišljati o tržni niši, kjer bi lahko največ iztržil za svoje pridelke. Turizem je le ena od njih, še povsem neizkoriščena.

(nadaljevanje na str. 35)

"Sežigalnice" na poljih Dobropolja - neizmerna lahkost onesnaževanja

S pomladjo se prične sezona kurjenja ognjev na prostem. Gori in tli na sosedovem vrtu. Na polju za vasjo dim izdaja dva ognja. Dim naznaja ogenj tam daleč, pri luži, na divjem odlagališču smeti. Gori tudi v vrtači poleg, ki izginja v kupu odpadkov.

Kurjenje se nadaljuje s kresovi ob prvem maju in na večer sv. Krstnika, tja v poletje. Ljudje čez leto kurimo vse mogoče stvari in kjer se nam zdi primerno.

Tisti pravi kresni ogenj, ko ob prasertanju ognja gori le naravni les ali pa koruznica, je prijetno opazovati. Ogenj je lep. Predvsem pa je dim "čist" in diši zgolj po ognju, kot pravimo.

Takih "neonesnaženih" ognjev pa je vse manj. Ko se namenimo zakuriti ogenj, ljudje na ognjeno grmado namečemo vse mogoče stvari, ki jih ne potrebujemo več in ki nam kazijo izgled doma, dvorišča, vrta ali polja. V upanju, da bo vse zgorelo in izginilo izpred naših oči, se odpravimo na kurjenje. Žal se motimo. Nič ni tako, kot izgleda in si mislimo, da je.

Smo potrošniška družba. Vsak dan bolj in bolj. Dobrine kupujemo in porabljamo. Kar je odslužilo svojemu namenu in kar se je izrabilo, odvržemo. Postalo je odpadek - pri potrošniku. Odpadkov je vsak dan več. Po celem svetu, ne le v Dobropolju. Treba se jih je znebiti. Če je družba dovolj bogata in ekološko razvita, poskrbi za redno odvoz

vseh vrst odpadkov na ustrezno mesto za reciklažo, uničenje ali shranjevanje (kje v Dobropolju se lahko odlaga izrabljene baterije?). Če ni in če potrošniki niso dovolj ozaveščeni ali so malomarni, si omislijo amatersko reševanje svoje nastale težave in se odpravijo zapolnjevati dolinice in kotanje na poljih in v gozdu z ostanki nekoč koristnih dobrin. Vse skladno z idejo: hitro, učinkovito, praktično. Zanje, seveda.

Šel je popotnik skozi atomski vek; tam je videl samo beton in železo, železo in beton... V katero koli smer se že namenimo po Dobropolju in njegovem obrobju, same smeti in odpadki, odpadki in smeti... Tudi če ni povsem tako, je pa blizu temu.

Kot da ne bi imeli po vaseh smetnjakov za odpadke, katerih odvoz itak redno plačujemo, smo si omislili svoje naravne "kontejnerje" - kotanje, dolinice, vrtače, ki jih redno kopičimo z odpadki. (V resnici to počnemo že od prejšnjih časov naprej, ko smetnjakov na podeželju še nismo poznali, času primereno pa je bilo odpadkov tudi manj.) Če jih zapolnjujemo zato, da bi jih porav-

Slika prikazuje eno tako vrtačo. Nekoč je bila naravna lepota. Sedaj ni več. V njej je zbirka ostankov tehnične civilizacije. Pogledajmo, kaj vse je odvrženo vanjo in je vidno očem: štedilnik, pralni stroj, pnevmatike, platišča, kovinski sodi, karjola, žlebovi, tapicirani fotelji, okvirji oken, vsa mogoča plastična embalaža (z okolju nevarno vsebino?), deske, opeka, papirnata embalaža... in ogenj leno golta les, papir, plastiko, barvne premaze... Še malo, in tukaj bo travnik, njiva... potem krma, kmetijski pridelki... potem mleko, zrezki... in potem...

nali z okolico in čezenj speljali njivo, smo izbrali najslabši možni način. Bodoča njiva, pod njo pa ždi vsa mogoča (potencialno strupena) svinjarija? Kam pa to vodi? Pa ne, da v ekološko kmetovanje?

Odsluženi gradbeni materiali, kot so opeka, beton, omet, leseni tramovi in deske, železje, steklena volna... za okolje samo po sebi ne predstavlja nevarnosti. Njihovo odlaganje v okolje je stvar dogovora lokalne skupnosti. Med odsluženi gradbeni material pa se zlahka pretihotapijo: salonitna (azbestocementna) kritina, cevi in korita za rože z zdravju škodljivim azbestom, embalaža (polna?!) z izrabljenimi strojnimi olji, pesticidi, organskimi topili, številnimi drugimi kemikalijami različne uporabe, različne umetne (plastične) mase ipd. Vse to pa je okolju - rastlinam, živalim in ljudem - škodljivo.

Poučiti ljudi v upanju, da spremenijo napačen odnos do okolja v pravi, je izjemno težka naloga. Na nerazumevanje pogosto naletimo že pri najbližjih. Po drugi strani pa bi pričakovali, da se pravne osebe (npr. izvajalci del) držijo najnovejših spoznanj in temu primerno delujejo. Pa vendar pogosto ni tako. Zgled temu je obnavljanje vodovodnega omrežja skozi Ponikve in zamenjavi azbestocementnih cevi z neoporečnimi, kjer so delavci stare cevi potrgali iz zemlje, in vse kar je od njih ostalo, površno, če že, zasuli nazaj, tako da številni ("azbestni") kosi, po celotni trasi izkopa, kot napol zakopane kosti gledajo iz zemlje.

Če zažgemo nagrmeden kup odpadkov, morda celo zato, da bo več prostora za nove dovoze(?) odpadkov, ogenj, vse kar lahko gori, spremeni v pepel in dim. Pepel pa je zmes z gorenjem novo nastalih kemičnih spojin, ki so živim bitjem vse prej kot koristne. Kaj pa dim? Dim, ki se ob zato primernih vremenskih razmerah kot koprena širi po poljanah, je, kot prvo, neprijeten za vonjati. Tudi v njem so kemične spojine, ki nikakor niso blagodejne za zdravje ljudi. Pepel ostane na pogorišču, na njivi, travniku, od koder ga dež in veter raznašata naokoli. Kot v pravljici o Aladinovi svetilki. Na začetku imamo sicer škodljiv odpadki, vendar je v enem kosu in na enem, "ograjnem", mestu. Ko pa ga zažgemo, "ograja" popusti, pepel in dim pa se sprostita po širni okolici. Pa ju stlačimo nazaj, če moremo. In potem na teh njivah gojimo ljudem in ži-

valim užitne kmetijske pridelke? Le kdo, in s kakšnim užitkom, jih bo še jedel?!

Tovarna Prevent iz Slovenj Gradca je v tem času želela zgraditi sežigalnico odpadkov, kjer bi sežigala ostanke tkanin in polnil pri proizvodnji avtosedežev, pa so se okoliški ljudje odločno uprli tej zamisli. Nočejo sežigalnice - in čeprav bo v pečeh temperatura gorenja preko 1000 stopinj Celzija poskrbela za kemično popolno gorenje, ki onemogoča nastanek številnih strupenih spojin, in bo le teh, za okolje obremenjujočih snovi, za instrumente komaj merljivih. Ljudje ne zaupajo strokovnjakom, ne sodobni tehnologiji. Preprosto nočejo peči, ne pepela ne dima!

Kako je pa pri nas? V Dobropolju (in še kje drugje) smo si jih omislili (priročne "sežigalnice") kar na poljih. Tam sežigamo vse mogoče, da le zgori. Nismo poučeni o škodljivosti našega početja. Dolgotrajno smodenje in tlenje na takšnem pogorišču pa v okolje sprošča veliko več strupenih spojin, kot delovanje omenjene sežigalnice. Takšno kurjenje se tudi preganja. Na oddelku za varstvo okolja pri Agenciji za okolje RS (nekdanji Hidrometeorološki zavod RS) je moč prijaviti takšno početje.

Ta večer, ko to beležim, se dviga dim iz dveh takih divjih odlagališč odpadkov, ki ležita (gledano z Vidma) v smeri proti Cesti, od koder se dimna koprena vije proti Zdenski vasi, Vidmu, Podgorici... Smrdeč vonj dima je čutiti vse naokoli. Na večer, ko se okoli nas življenje umirja, je v zraku polno zadušljivega dima. Sprostitveni tek v naravi odpade! Pljuča bi protestirala. En sam ogenj, ki komaj golta gorljivo navlako, zasmraja pol Dobropoljske doline. Nekdo, morda v dobri veri, da uniči navlako, dela medvedjo uslugo naravi in prebivalcem vasi, željnim svežega zraka in neonesnaženega okolja.

Če smo se namenili zakuriti ogenj, se prej prepričajmo, kaj vse bo zgorelo in če bo sploh gorelo (posušeno), da ne bo pozno v noč dim dušil okolico, in da bo to brez škode za okolje in živim bitjem.

Ko pripravljamo prvomajske kresove in kresove ob prazniku sv. Krstnika, poskrbimo, da bo ogenj "čist", da smrad ne bo pregnal dobrih vil in palčkov. Na kres sodi le naravni pravi les, koruznica, slama... Nič iverala, to je lepljenega lesa, nič pnevmatik, nič plastičnih kant, nič starih barv in odpadnega motornega olja (v njem se nahaja zloglasni dioksin) itd. Zavedajte se, da vse, kar vržete

na ogenj, ne izgine, pač pa le spremeni obliko. Ostane v tleh kot pepel, ki ga na vaše njive nosi veter, in dim, ki se zavleče v vaše spalnice in vaša pljuča. In če je v pepelu in dimu nekaj strupenega?... To se pridruži milijonom tonam življenju strupenih snovi, ki jih dnevno nameša človeštvo.

Če se že ne moremo upreti onesnaženju, ki ga nad naše kraje iz zahodnega sveta prinašajo vremenske fronte, se lahko upremo lastnemu egu, ki zastruplja okolje pred domačim pragom. Kajti, če bomo do okolja, tako naravnega kot bivanjskega, do živih bitij in do sebe tako brezbrizni, potem se morda čez desetletja, seveda spet z obilo čudenja, kako in zakaj, lahko najdemo v specialistični bolnišnici, povečini, žal, le na simptomatskem zdravljenju. Vse, kar žalega storimo naravi, storimo samemu sebi.

Dean Strnad

Nevarna in zasvinjana "štirna" in gnojnica v Stari luži na Cesti

Pred nekaj tedni smo v dnevnem časopisju brali o tragični nesreči dveh fantov, ki sta ob najstniškem prerivanju padla čez rob prepada v reko Savo. Ograje, ki naj bi tam bila in opravljala varovanje, namreč zaradi takih in drugih vzrokov in razlogov, prav tam ni bilo. Sedaj morebiti že stoji.

Nasproti zidanega transformatorja pri Stari luži na Cesti je "štirna", ki ni pokrita s pokrovom. Pogled vanjo nam razkrije, da je v njej nekaj vode, so leseni koli od cestnega podjetja in, za nepreštet, veliko plastenk od različnih pijač. Rob "štirne" je visok nekaj čez pol metra, nekako toliko kot triletni otrok. Če bi padel vanjo, čez koliko časa bi ga našli in ali bi bil živ?

"Štirna" ni naravni smetnjak. Treba bi ga bilo očistiti in pokriti z ustreznim mrežastim pokrovom. Tako bi v nedogled ostal čist in povsem varen. Sedaj ni ne eno ne drugo. Saj veste, Slovenske Novice so vedno na preži, da pišejo o tragedijah.

Le lučaj naprej je znamenita luža, kjer ponoči regljajo žabe. Neki dan se je pri luži vonjalo gnojnice. Na blatni poti so bile sledi gum, značilne za traktorske prikolice - cisterne, in kolesnice, ki so se končale prav v luži. Ali kdo izliva gnojnico v lužo? Ali pa morda pere cisterne v njej? Eno kot drugo je, najmanj, hudo vprašljivo ravnanje!

Dean Strnad

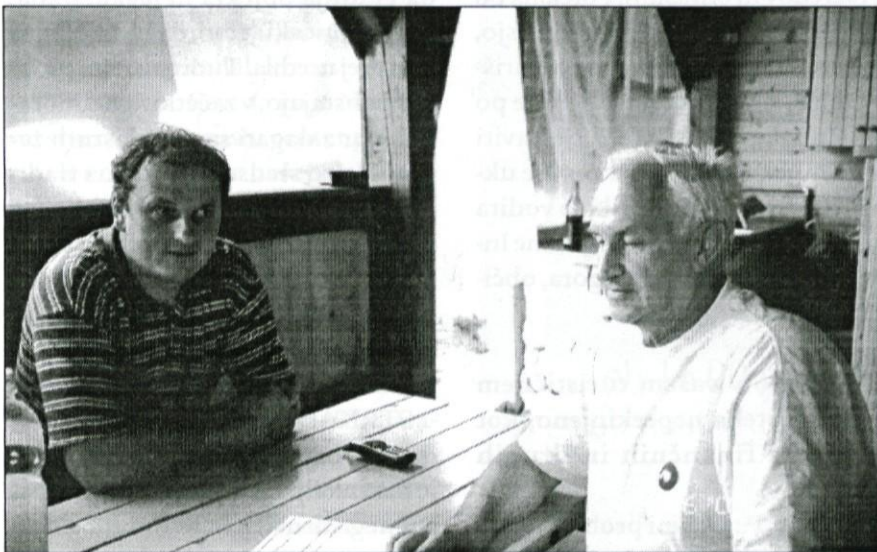
POGOVOR S ČLANI TD PODGORA

Podgora se pripravlja na veliko prireditev sredi julija

15. julija bo TD Podgora zaključilo glavni del projekta **NARAVOVARSTVENI REKREACIJSKI CENTER PRI KORITU**. Ob tej priložnosti nameravajo pripraviti veliko prireditev, na kateri bo prevzem prenovljenega vodnjaka Bč in odprtje centra pri Koritu. Za vas Podgora bo to velik dogodek. Sad nekajletnega dela in skupnih naporov vaščanov. Je pa tudi priložnost za pogled nazaj, na opravljeno delo, na načrte za naprej.

Predsednik TD Podgora **FRANCI ADAMIČ** in eden od članov upravnega odbora **ALOJZ STRNAD** sta med tistimi, ki imajo največ zaslug za tako hiter turistični razvoj vasi. Veliko svojega prostega časa namenjata delu in urejanju centra pri Koritu.

Tudi naš pogovor je nastal v prelepem okolju tega rekreacijskega centra.

Franci Adamič in Alojz Strnad

N.K.: Presenetljivo hitro vam je uspelo urediti kočo in njeno okolico. Kako daleč nazaj segajo začetki?

ADAMIČ F.: Vse skupaj se je začelo pred kakšnimi štirimi leti. Kmalu po ustanovitvi TD Podgora smo se začeli pogovarjati o rekreacijskem centru, ki bi bil zanimiv tudi za zunanje obiskovalce. Vedeli smo, da imamo vse možnosti za to. Tu je več vodnih izvirov, katerih zgodovina je zelo zanimiva: Korito, Bč, Žovkno. Okrog njih se je v preteklosti dogajalo življenje. Vsi ti vodni viri so imeli pitno vodo, služili pa so tudi drugim namenom. V Bču so ženske prale perilo, pri Koritu so kmetje napajali živino, v bližnji luži pa so se kopali otroci.

STRNAD A.: Podgorski otroci so bili skoraj edini, če izvzamemo ponikovske, ki so znali plavati. Kopat so se hodili v lužo pri Koritu, če je vode zmanjkalo pa so šli do Žovkna. Zanimivo je, da so imeli v teh lužah le podgorski otroci pravico do plavanja. Lahko bi rekli, da so generacije Podgorcev preživele otroštvo na tem delu, zato nas na ta prostor veže marsikaj. Pred 25-imi leti so tu postavili manjšo kočo in pripravili veselico. Potem se je nekoliko zapustilo in zaraslo, vendar življenje tu ni nikoli povsem zamrlo. Če drugega ne, smo hodili sem po dobro pitno vodo.

ADAMIČ F.: Pred dvema letoma, bilo je poleti, smo najprej uredili

Korito in lužo, potem pa smo začeli razmišljati o koči. Že jeseni smo začeli s prvimi deli. Pravitisto leto je bila v občinskem proračunu planirana razširitev kolovozne poti nad vasjo, ki vodi do izvira Korita. Koča je bila v enem tednu pod streho, potem pa smo jo postopoma gradili in urejali naprej.

STRNAD A.: Najprej smo razmišljali o manjši koči, vendar je prevladalo mnenje, da mora biti prostor toliko velik, da sprejme vsaj en avtobus obiskovalcev. Lani smo zgradili še klet, WC, kamin in postavili klopi in mize.

ADAMIČ F.: Hkrati smo urejali tudi okolico. Od Žovkna do Bča smo nasadili 200 dreveslistavcev. Sodelujemo tudi z lovci. Naredili so nam lepo prežo, ki služi za ogled, naredili pa bodo še krmilnico za jelenjad. Pripravljena imamo tudi igrala za otroke, trenutno čakajo pred kočo na postavitve. V načrtu imamo tudi manjše igrišče, da bi bilo poskrbljeno ne le za odrasle, ampak za vso družino. Lužo pri Koritu smo očistili in vanjo naselili ribe, tako da je zdaj ribnik. Načrtujemo pa še zaprtje koče. Pri vsem, kar bomo še delali, želimo čim manj posegov v naravo in čim manj betona.

N.K.: Drugi vaš projekt je obnovitev vodnih virov.

STRNAD A.: V okviru "Naravovarstvenega rekreacijskega centra pri Koritu" imamo v načrtu tudi obnovitev vodnih virov. Najprej smo uredili Korito, letos pa smo se prijavi na razpis "Heliosovega ekološkega sklada za ohranjanje slovenskih voda" za obnovo vodnjaka Bč. Ker naše

Delovna akcija

društvo tega ni moglo samo izpeljati, se je na našo pobudo prijavila občina, pripravila potrebno dokumentacijo in podpisala pogodbo.

Od 50-ih prijavljenih iz vse Slovenije je bilo izbranih le pet vodnjakov, med njimi Bč. Po pogodbi morajo biti dela opravljena do 1. julija. Dela je prevzela firma Hidrotehnik, več kot polovico sredstev bo prispeval Heliosov sklad, nekaj občina, nekaj pa bomo prispevali občani s prostovoljnim delom.

ADAMIČ F.: Bč bo očiščen, saniran in urejen v taki obliki, kot je bil včasih. Nad vodnjakom je bil naravni obok, ki ga bodo zavarovali z zidanim obokom. Zraven je bila luža, kjer so včasih prali perilo. Naj povem še to, da nas zelo zanima tudi tako imenovana "Ciganova Kajžca", manjša votlina nad Žovknom. Radi bi raziskali, od kod izvira njeno ime, saj bi tako odkrili še kakšno zanimivost. Če bi kdo od bralcev kaj vedel o tem, ga prosimo, da sporoči. Vsi vodni viri predstavljajo veliko zanimivost. Nad Žovknom so naprimer zelo lepi ledeni slapovi.

N.K.: Poleg obnove vodnih virov pripravljate tudi gozdne naravoslovne učne poti.

STRNAD A.: Obnovljeni vodni viri bodo vklopljeni v obe gozdni naravoslovni učni poti. Krajša se bo imenovala ZVONČEK in bo namenjena učencem nižje stopnje. Potekala bo od parkirišča mimo luže pri Koritu do Žovkna po cesti, nazaj pa po stezi pod gozdom do parkirišča. Druga se bo imenovala TELOH in bo daljša, namenjena učencem viš-

Pred kočjo pri Koritu

jih razredov in odraslim. Potekala bo od parkirišča po gozdu nad vasjo, nato čez vas, mimo Bča do parkirišča. Obe učni poti sta zahtevni že po tehnični plati, saj bo treba postaviti kar 15 tabel. S tem projektom se ukvarja študijska skupina, ki jo vodita Andrej Andolšek, mentor je Brane Intihar, sodeluje pa TD Podgora, občina in osnovna šola.

N.K. Delo v vašem turističnem društvu poteka neprekinjeno, kot da nimate finančnih in drugih problemov.

ADAMIČ F.: Glavni problem je ta,

da gradnja objekta ni legalizirana, vendar pričakujemo, da bo občina to čim prej uredila. Tudi finančni problemi obstajajo, v začetku smo morali denar zalagati sami iz lastnih žepov. Nekaj sredstev dobimo s tradicionalnimi prireditvami, začeli smo pa tudi s trženjem. Ko bo kočja legalizirana, bo kaj več možnosti za sredstva. Načrtujemo tudi napeljavo elektrike in postavitve kozolca s starimi kmečkim orodjem.

STRNAD A.: Največ pa smo naredili s prostovoljnim delom. Veliko je bilo akcij. Delamo vsi, člani turističnega društva in nečlani. Tempo

Na eni od akcij se je zbralo kar 50 vaščanov

traja že šest do sedem let, od popravila cerkve naprej. Na eni od akcij nas je bilo kar 50, kar je ob tem, da šteje vas le nekaj nad sto prebivalcev, zelo veliko. Bile so nedelje, ko smo pripravili skupno kosilo kar tukaj, v koči. Zaupanje v turistično društvo obstaja. Zdaj, ko je v objektu in ob njem poskrbljeno za najvažnejše, smo začeli počasi tržiti, ob sobotah in nedeljah imamo organizirano dežurstvo. Načrte imamo še, vendar se bomo za nekaj časa malo oddahnili.

N.K.: Kako ste zadovoljni z obiskom pri Koritu?

ADAMIČ F.: Vsak, ki pride sem, je zadovoljen. Ljudje pravijo, da bodo še prišli. Prostor oddajamo tudi zaključenim skupinam, ki se najavijo za konec tedna. Vedno več ljudi prihaja. Največ je domačinov, pa tudi od drugej jih je čedalje več.

STRNAD A.: Seveda pa je Naravovarstveni rekreacijski center pri Koritu le eno področje našega turističnega društva. Še naprej bomo nadaljevali s tradicionalnimi prireditvami, kot je pohod z baklami na Kamen vrh in Miklavžev sejem. Z njim smo začeli prvi, letos pa vidimo v Koledarju prireditve, da pripravljajo sejem na isti dan tudi v vrtcu Ringaraja in v Ponikvah. Kot da je pripravljalec koledarja to naredil nameno. Namen Koledarja prireditve je, da se prireditve uskladijo.

N.K. No, 15. julija bo v občini samo ena velika prireditev. Se že pripravljate nanjo?

ADAMIČ F.: Scenarij je že pripravljen. Najprej bo prevzem vodnjaka Bč s krajšim programom. Sledil bo slavnostni sprevod godbe in narodnih noš proti Koritu, kjer bo glavni program z blagoslovitvijo. Kot goste bomo povabili vse, ki so nam kakor koli pomagali, prav tako vsa društva v občini in vse ljudi, ki izvirajo iz Podgore. Pogostile jih bodo članice DPŽ. Podroben potek prireditve je v vabilu.

Obema sogovornikoma se zahvaljujem za pogovor, bralce pa v imenu obeh vabim 15. julija v Podgoro.

Pripravila: M. Steklasa

SREČANJE PRIJATELJEV IN DRUŽIN

15. julija 2001, v Podgori

ob 14. 00 otvoritev Bč-a pri Bčkovih

ob 15.00 otvoritev in blagoslov koč pri Koritu

ob 16.00 pogostitev društva podeželskih žena
ob nastupu folklorne in dramske skupine Scena

ob 16.30 nastop ansambla Fink

Povezovalc dogodkov: Igor Ahačevčič,
spremstvo: Godba Dobropolje, pevski zbor Mavrica,
narodne noše, TD Podgora

**Za jedačo, pijačo, popoldanski vrtec,
srečelov, družabne igre ter dobro
razpoloženje je poskrbljeno!**

... Hej ho, hej ho, mi gremo v Podgoro ...

POGOVOR Z ANTONOM NOVAKOM

Škoda bi bilo, če bi vse utonilo v pozabo

Predsednik vaške skupnosti Podgora ANTON NOVAK je brez dvoma gonilna sila pri urejanju lepšega izgleda vasi. Odlikuje ga neomajna volja in želja po čim hitrejšem razvoju, mnogo njegovih idej je že uresničenih ali vsaj zastavljenih. Ena od njegovih številnih zamisli, ki jo je že začel uresničevati, je vsestransko raziskati Podgoro in njeno preteklost. Projekt je zelo obsežen in ima naslov PODGORA SKOZI ČAS. V nadaljevanjih bo izhajal v Našem kraju. Za uvod sem avtorja prosila za nekaj pojasnil, kako je projekt nastajal.

Kako ste zbirali material?

Začel sem obiskovati starejše vaščane. Na žalost ugotavljam, da je veliko ljudi, ki je največ vedelo o starih vaških običajih, že v grobu. Nekateri, še živeči, pa so bili vse življenje tako obremenjeni z delom, da so se manj udeleževali družabnega življenja in tako je šlo tisto pravo vaško življenje mimo njih. Nekateri ljudje postanejo v poznih letih tudi nekoliko sklerozni, zato zbiranje podatkov ni tako enostavno delo. Rad bi prosil vse občane, ki poznajo kakšnega starejšega človeka, ki veliko ve o starih časih in še posebej o svoji vasi, naj sporočijo njegovo ime na Naš kraj. To velja za vse vasi. Škoda bi bilo, če bi šlo bogato ljudsko izročilo v pozabo. Če ga ne bomo zelo hitro zbrali, bo gotovo pozabljeno. Včasih se je ohranjalo s pripovedovanjem iz roda v rod. Danes tega ni več. Ni več pogovorov. Ljudje preživljajo večere ob televiziji. Zadnji čas je, da še kaj ohranimo.

Kaj vas pri raziskovanju najbolj zanima?

Različna področja, kot so etimologija imena vasi, geološke značilnosti, vod-

Od kod ideja?

Že nekaj let razmišljamo o zbiranju starega kmečkega orodja - vozov, pohištva, skratka vsega, kar je služilo našim prednikom vsaj sto let nazaj. V času, ko še ni bilo elektrike, so izdelki nastajali ročno, zato imajo toliko večjo vrednost. V vasi so bili samouki, od kovačev, rezbarjev itd. Vsak je bil svoj mojster in vsak njihov predmet je bil po svoje unikat. Menili smo, da bi bilo zanimivo, da bi nekdo vse to zbral. S tem namenom smo dali v Naš kraj oglas za zbiranje starin. Oglas je bil objavljen tik pred akcijo zbiranja kosovnih odpadkov, ko so ljudje spravljali po hišah. Pričakoval sem, se bo kdo oglasil, vendar ni bilo odziva. Bil sem razočaran. Ob razmišljanju o naši dediščini, ki bo, tako kaže, kmalu izumrla, se mi je porodila ideja, da bi raziskal Podgoro in njeno bogato dediščino. Prednost je, da živim v vasi, da jo dobro poznam in z njo čutim. Dobro bi bilo, da bi se tudi v drugih vaseh našel kdo, ki bi se posvetil raziskovanju zanimivosti svoje vasi.

ni viri, zgodovina podgorska cerkev itd. Poizvedujem o nekdanjem življenju v Podgori, običajih, oblačenju, družabnih navadah itd.

Kaj je glavni namen vašega zbiranja?

Da ne bi vse utonilo v pozabo, bom zaenkrat zbrano gradivo objavljaj v Našem kraju. Ko bo vse obdelano, bo služilo kot material za izid brošure Turističnega društva Podgora. To bo odlična promocija Podgore in s tem celotnega Dobrepolja. Vodiči, ki bodo vodili turiste, bodo mogli imeti na voljo čim več zanimivih informacij.

Podgora je bila v preteklosti ena zanimivejših vasi v Dobrepolju.

Podgora je bila vedno zanimiva in napredna vas. Obstajala je katastrska občina in kasneje tudi občina Podgora. Včasih sta bili v Podgori kar dve gostilni, kar pomeni, da se je marsikaj dogajalo. Ljudje so bili zelo pridni in so se poleg kmetije ukvarjali z različnimi dodatnimi zasluzki. Tako so naprimer v marsikateri družini tolkli kamen za šoder in šoto in to potem prodajali cestnemu podjetju. Zanimivo je tudi, da je imela Podgora primat pri peki kostanja na Dunaju. Ena od vaščank Marjana Skantelj je bila poročena z nekim Avstrijcem, tako se je začela ta povezava in peka kostanja na Dunaju. Vaščani so hodili tudi veliko v Trst, kamor so prodajali jajca in ličkanje.

Ste zbrali tudi kakšne zanimive običaje in navade?

Tega je bilo zelo veliko. Naj omenim samo eno od njih. Pred nevihto so obrnili burkle navzgor ali stol narobe, da bi tako pregnali hudo uro. Različne druge navade in običaje bom obdelal v posebnem poglavju.

Kaj pa družabno življenje?

V Podgori so bili odlični pevci in tako imenovani muzkontarji. Vas je imela tudi svoje tamburaše. Prav iz Podgore je ohranjenih veliko starih pesmi. Najbolj živahno je bilo v vasi, kadar so meli proso.

Kaj vas spodbuja k zbiranju tega gradiva?

Zanima me preteklost in ljudsko izročilo, predvsem pa želim, da bi zbrano gradivo pripomoglo k še boljši in zanimivejši promociji vasi. Drugi del mojega tovrstnega dela pa je, kot sem že omenil, usmerjeno v ureditev muzeja v Podgori. Nekaj starin imamo že zbranih, žal

pa ugotavljamo, da je mnogo tega že izginilo. Mnogo so pobrali tujci ali pa so odnesli s seboj naši ljudje, ki so se odselili. Bogatejši kmetje so imeli veliko starin, vendar se včasih dogajalo, da so jih ob gradnji nove hiše požgali ali odpeljali. Zdaj bi radi ljudi na nek način spodbudili, da bi nam odstopili, kar je

ostalo še ohranjenega. Prepričan sem, da je tega še precej.

Gospodu Antonu Novaku se zahvaljujem za pogovor, vas bralce pa vabim k zanimivemu branju PODGORA SKOZI ČAS v tej in v naslednjih številkah.

Pripravila: M. Steklasa

Podgora skozi čas

Ime vasi se v listinah prvič omenja v prvi polovici 15. stoletja (leta 1436). Beseda Podgora je sestavljena iz predpone pod in samostalnika gora. Očitno izraža lego naselja glede na bližnjo vzpetino Grmada (Vrhušček). Vaščani vasi so Podgorci.

Izvir Korito

Iz etimološke razlage imena naselja lahko sklepamo, da je to naselje slovanškega izvora in sega verjetno v 11. stoletje. Ta naselja so dobivala imena po naravnih znamenitostih. V zvezi s Podgoro je pisna razlaga, da je na nove naseljenke naredil močan vtis strm hrib, ki so ga imenovali s samostalnikom gora, naselje pod njim pa Podgora. Naselje se v listinah omenja leta 1475. Jožef II. je zaradi davčne reforme uvedel katastrske občine. Uvedena je bila tudi k.o. Pdgora, ki je obsegala naslednja naselja: Podgora, Bruhanja vas, Podgorica. Tudi Francozi so svojo upravo gradili na jožefinskih katastrskih občinah. Ustanovili so komuno Dobropolje, ki je obsegala ozemlje od Mlačevega do Strug. Avstrijci so po odhodu Francozov komune preimenovali v glavne občine. Nastala je tudi občina Podgora, ki je imela naslednja naselja: Podgora, Bruhanja vas, Mala vas, Podgorica, Zagorica. Tako je ostalo do leta 1933, ko je bila ustanovljena občina Dobropolje, ki pa se je približala velikosti iz časa Francozov.

Vas Podgora leži na jugozahodnem

robu Dobropoljske doline na nadmorski višini 432 m. Vas je omenjena tudi že leta 1436 v celjski fevdni knjigi, ki jo hrani Arhiv Slovenije v Ljubljani.

Podgora leži na meji med ravninskim delom in pobočjem Male gore. Mimo Podgore poteka mogočni dinarski prelom. Od Strug do Podgore poteka po stiku ravnika s pobočjem, tu pa zavije proti Kamen vrhu (na njegovi prelomnici je tudi cesta iz Podgore proti Kamen vrhu), nato pa se nadaljuje proti škocjanskemu podolju. Ob tem prelomu je ponikalnica Rašica v Ponikvah in Županova jama. Podgora je edina vas v Dobropolju, ki skoraj v celoti leži na triasnih kamninah. Rasasti in zrnati dolomiti iz narija in retija se lepo vlečejo v obliki blagega griča proti Kopoljam, kjer pri kopoljski cerkvi tone v aluviolni nanos Rašice. Na dolomitu se v Podgori pojavlja kar pet izvirov. Največji

Izvir Žovkno

in najbolj znan je gotovo Žovkno, sledijo Bč, Korito, Zajsca (studenc), ob večjih nalivih pa povzroči največ poplav gornji izvir Puhovke.

Da je tu tipično kraško območje, lahko sklepamo po močnih vodnih izbruhih v času deževja.

Vsi ti izviri so še danes živi, a opuščeni. V preteklosti pa so za vaščani Podgore pomenili življenje in navezanost na vas. Do virov je veljal poseben odnos, solidarnost pri čiščenju in vzdrževanju. Nikoli se ni voda, ki so jo pili in ki je pri zajetju ostala, zlila nazaj v zajetje ali studenc. Tudi umivalo, pralo in napajalo se je na za to določenih mestih. Gorje tistemu, ki bi te vire onesnažil, vodo zbrzdal ali vanjo vrgel kaj neprimerne-ga.

V nadaljevanju bom opisal vsak vir posebej, njihov pomen v preteklosti, in nikjer ni rečeno, da tudi v prihodnosti.

(se nadaljuje)

Tone Novak

Viri: raziskave Olge Zupan in Ivana Grandovca

Koča in luža pri Koritu

Dramska skupina Scena je navdušila otroke

V torek, 29. maja je v Vzgojno varstvenem zavodu Zelena jama dramska skupina SCENA pod okriljem Nove ljubljanske banke d.d., poslovalnica Moste odigrala otroško predstavo Mojca Pokraculja.

Ključni pri izboru pravljice je bil novičič, ki ga Mojca Pokraculja uporabi za nakup piskrčka, v katerem si uredi topel in varen domek. Predstava je popestrila predstavitev TOLI računa- račun za najmlajše varčevalce, saj sporočilo izbrane igre govori o odnosu do denarja, kako pravilno investirati lasten denar in v solidarnosti med ljudmi. V igrici so nastopali: babica pripoveduje (Helena Kovačič), Mojca Pokraculja (Vesna Hrovat), ki je v svoj piskerček pred nevihto sprejela medveda (Marko Ahačevčič) z medom, navihano lisičko šiviljo (Helena Hočever), drvarja jelena (Janez Tomšič), rjovečega volka (Bojan Novak) in malega belega zajčka (Danilo Drobnič). Režiserka Helena Kovačič je imela vsestransko pomoč Andreja in Saše Strnad, ki sta v večstranski vlogi scenografa, kostumografa in organizatorja oplemenitila sceno in kostume z živalskimi maskami iz KUD-a France Prešeren, temperament igre pa nadgradila s glasbo mladega skladatelja Uroša Rakovca.

Predstava, njena vsebina in izvedba ter doživeta igra sicer amaterskih igralcev so navdušili publiko, predvsem njen

otroški del. Da je bila odločitev sponzorja pravilna, da podpre amatersko skupino v njenih prizadevanjih, se je pokazala naslednji dan ob povečanem obisku v bančni poslovalnici NLB v Mostah v Ljubljani.

Saša Strnad

Petrov prvi samostojni koncert

Dobrepolje se lahko pohvali z nadpovprečnim številom mladih, ki obiskujejo nižjo glasbeno šolo. Res pa je, da se jih za kasnejše glasbeno izobraževanje odloči le malo. Eden od njih je Peter Kastelic iz Podgore, ki je letos končal Srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani, na oddelku za kitaro. Svoje glasbene izkušnje in znanje je pokazal na prvem samostojnem koncertu, ki ga je priredil 20. maja v prostorih osnovne šole na Vidmu.

Peter se je zahvalil svoji nekdanji mentorici Barbari Škrjanc

Poslušalci smo se lahko znova prepričali, da kitara ni le eden od instrumentov v zabavnih instrumentalnih zasedbah, ampak je primeren tudi za klasično koncentriranje. Ob izvajanju zahtevnejših priredb do klasične glasbe največjih glasbenih umetnikov smo občutili njeno široko izrazno razsežnost. Koncert je bil sestavljen iz treh delov in je zajemal skladbe iz obdobja baroka, klasicizma in modernejše skladbe. Posebnost je bil zadnji del, ki je bil sestavljen iz Petrovih lastnih priredb in je bil tako izrazito avtorsko obarvan. Tako smo lahko slišali priredbo skladbe iz filma Mambo kings, Razpoloženjsko skladbo in na koncu še skladbo, ki jo je nastopajoči obrazložil kot nekakšno "nizanje akordov in harmonij," s posebnim povabilom na njegove naslednje koncerte. Tudi sam pravi, da se je najbolj poistovetil z glasbo v zadnjem delu. Svojo izpovednost je izrazil z besedami Srečka Kosovela: "Govori, kot govori samota, z neizgovorjeno skrivnostjo".

Da Petru pomeni glasba veliko več kot le zabava in sprostitve, smo tako lahko videli ne le iz izbora skladb, pač pa tudi po njegovem istovetenju z glasbo in njeno globoko izpoved-

nostjo.

Učinkovit zaključek je pri poslušalcih izzval dodatne simpatije in želje, da bi podobnim koncertom še prisostvovali. Nenazadnje je to dokazal tudi zasluženi aplavz.

POGOVOR S PETROM

Zanimajo ga lastne priredbe

Petra poznam že iz njegovih osnovnošolskih let. Bil je miren, lepo vzgojen, prijazen in bister fant, ki se ni nikoli silil v ospredje. Zdi se mi, da sem ga ob poslušanju njegovega koncerta spoznala še bolj, hkrati pa se mi je prav ob njegovem zanimivem nastopu postavila vrsta vprašanj, zato sem ga povabila na razgovor.

Za pogovor sva se dogovorila dan po nastopu v šoli, kjer v glasbeni šoli poučuje kitaro. Prišla sem nekoliko prej in čas izkoristila za kratko hospitacijo. Z dovoljenjem. Če bi bila v drugačni vlogi, bi njegovo pedagoško delo ocenila odlično. Sproščeno in prijateljsko vzdušje med učencem in učiteljem. Motivacija je bila podkrepljena s spodbudnimi besedami in jasno razlago. Prav gotovo se ne motim, če trdim, da imajo njegovi učenci radi ure kitaro.

Kljub temu se je najin pogovor začel o koncertu, s katerim se je Peter uspešno predstavil prejšnji večer.

Zakaj si se odločil, da prirediš kitarski koncert?

Eden od vzrokov je ta, da imam čez nekaj dni zaključni izpit na Srednji glasbeni in baletni šoli, zato sem se želel preizkusiti v javnosti. Na izpitu se bom predstavil z istim programom pred komisijo. Poleg tega pa je že čas, da se domače občinstvo seznanji s tovrstnim koncertiranjem.

Čigava je bila izbira programa?

Program okvirno določijo profesorji. Ena od skladb mora biti iz obdobja baroka, druga iz obdobja klasicizma, tretja pa iz novejšega obdobja. Poleg tega mora biti ena skladba etuda, eden od avtorjev mora biti slovenski, eden pa iz dvajsetega stoletja. V okviru tega lahko izbiraš lasten program.

Kateri del nastopajočega programa

ti je bil najbližji?

Vsekakor je bil to tretji del koncerta, v katerem je veliko avtorskega. Zanimajo me lastne priredbe. Tako sem priredil za kitaro eno od znanih filmskih skladb. Razpoloženska glasba, ki ste jo slišali na koncertu, pa je povsem moje delo.

Kako daleč nazaj sega tvoje zanimanje za glasbo in kdaj si začel obiskovati glasbeno šolo?

Glasbeno šolo sem začel obiskovati razmeroma pozno, šele v šestem razredu osnovne šole. Takrat se je v Dobropolju začela podružnična glasbena šola. Ko sem po šestih letih končal nižjo glasbeno šolo, sem se eno leto pripravljajal za vpis v srednjo šolo. Za uspešno pripravo se moram zahvaliti Barbari

Peter med nastopom

Škrjanc. Po štirih letih pa pravkar končujem Srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani pri prof. Tomažu Šeguli.

Zakaj si izbral kitaro?

Vzrok je precej banalen, edino kitara je bila takrat pri hiši. Poleg tega sem si želel učiti instrumenta, ki je priljubljen in primeren za družabne priložnosti.

Razširjeno mnenje je, da kitara ni zelo primerna za klasično glasbo?

To vsekakor ne drži. Kitara je pravzaprav orkesterček v malem, saj ima vse osnovno, kar ima tudi orkester: sprem-

ljava, melodijo in bas. Kot bi igrali trije. To pomeni, da je primerna tudi za klasično koncentriranje. Res pa je, da ni dolgo, odkar pri nas obstaja študij kitaro.

Ali je sinočnji koncert uvod v kasejše koncerte?

Zaenkrat igram bolj zase. Včerajšnji koncert je moj prvi koncert v javnosti. Za naprej še ne vem.

Kaj ti pomeni glasba?

To je težko povedati, to začutiš. Gre za izpovednost. Vse, kar igram, tudi tisto, kar je mojega, ima neko vsebino.

Kaj najraje igraš, kadar igraš samo zase, za lastno razpoloženje?

Del namena koncerta je bil predstaviti "mojo" kitaro, in s tem tudi tisto, kar najraje igram - ustvarjanje primerne akustičnega vzdušja in razpoloženja.

Kakšno vrsto glasbe pa najraje poslušáš?

Cenim vso glasbo, ki je izpovedno močna. Če glasba sama po sebi ni tako zanimiva, je dobro, da je vsaj duhovita. Sicer pa mi je všeč vokalna glasba, posebej "a cappella" - petje brez instrumentalne spremljave oziroma petje, kjer glas nadomesti in oponaša instrument.

Ali sodeluješ s kakšnim bandom oziroma ali kaj razmišljaš v tej smeri?

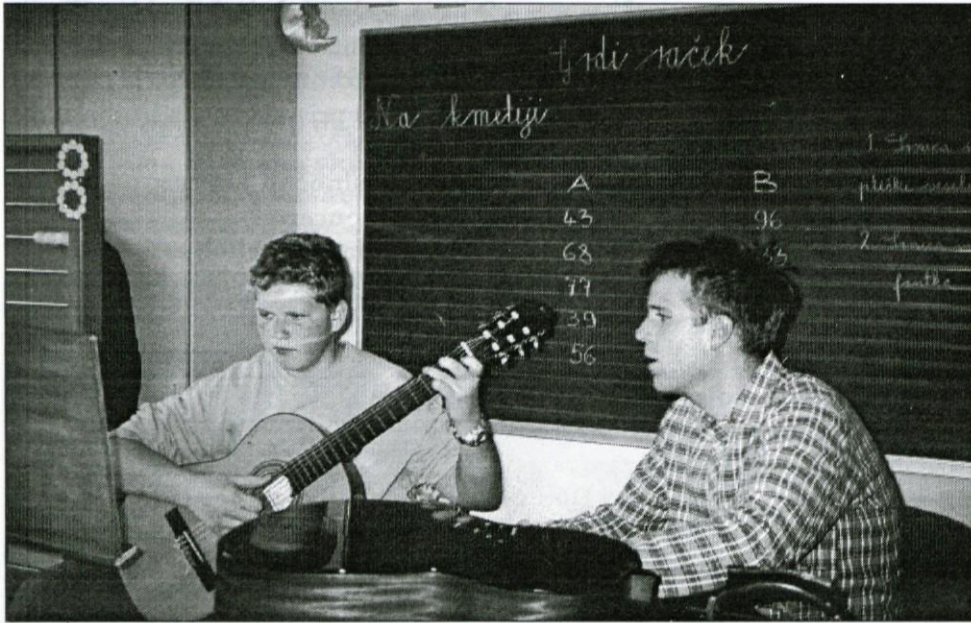
Trenutno nisem vključen nikamor, razen kdaj pa kdaj vskočim zaradi kakšne zamenjave. O tem sem sicer razmišljajal, vendar me to ne veseli posebno. Sploh me komercialna glasba ne veseli.

Na kakšen način si potem želiš ukvarjati z glasbo?

Moje zanimanje velja glasbi, vendar imam večje ambicije na področju aranžiranja priredb in ustvarjanje lastnih skladb, manj koncentriranju v klasičnem smislu.

Z glasbo pa si povezan tudi drugače. Poučuješ v glasbeni šoli. Te tudi to veseli?

V okviru glasbene šole poučujem kitaro že tretje leto. Tudi to delo me veseli in mi nudi neko posebno zadovoljstvo. S tem sem začel po naključju. Ko so rabili učitelja za kitaro, sem zapolnil primanjkljaj. Na začetku sem imel štiri

Peter s svojim učencem Andrejem

učence, zdaj jih hodi sedem.

Kako je delati z mladimi?

Tako kot so različni učenci, rabijo tudi različni učni pristopi in način dela. Nekatere bolj zanima zabavna glasba, druge bolj resna. Treba jim je ponuditi širok spekter, da odkriješ njihove inte-

rese. Včasih jih odkriješ šele po več letih. Individualno delo je po svoje zanimivo in ima svoje prednosti.

Ali še sodeluješ s skupino Beati?

Še smo skupaj in še skupaj vadimo, vendar se za koncert še nismo uspeli pripraviti.

Vsak od nas se udejstvuje kje drugje. V različnih zasedbah.

Končal si trgovsko akademijo, zdaj končuješ srednjo glasbeno šolo. Ali zaradi tvojega zanimanja za glasbo nameravaš študij nadaljevati na akademiji?

Srednja šola je čas, ko se človek še išče. Zaenkrat sem se odločil, da študija na akademiji ne bom nadaljeval. Sem pa se vpisal na solo petje.

Torej te je glasba okupirala v celoti. Se ukvarjaš še s čim drugim?

Res me daleč najbolj zanima vse, kar je povezano z glasbo. Sicer pa rad berem, zanima pa me tudi šport in potovanja. Na potovanjih me najbolj zanima glasba, slikarstvo, arhitektura in vse, kar je v zvezi z umetnostjo.

Peter v svoji drugačnosti in intenzivnosti doživljanja zunanjega sveta išče samega sebe v umetnosti, predvsem v glasbi. Glede na to, kar smo slišali na koncertu, skriva v sebi še veliko potencialov. Na njegovi glasbeni poti mu želim še veliko uspehov.

Pripravila M. Steklasa

Vtisi z Azurne obale

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Iz Monaca nas pot vodi po Azurni obali proti Nici, ki skupaj s Provanso sestavlja eno od 22 regij v Franciji. Obe sta politično tesno povezani. Sama Azurna obala pa se deli na štiri dele. Znamenita obala je videti čudovita, zarasla s palmami in sredozemskim rastlinjem. Morje je videti mirno, vendar je prav ta del morja znan po visokem plimovanju in prav ti plimski valovi utegnejo biti zelo nevarni. Tako so ob obali posebni kopalniški mojstri, ki ščitijo kopalce pred nevarnostjo. Celo na mondeni plaži v Nici je izobešena zastava, ki opozarja kopalce na nevarnost valov.

Sicer pa je Azurna obala zibelka izbranega turizma. Poleti pristane letalo na niškem letališču vsaki dve minuti. Ob peščeni obali, ki je dolga enajst kilometrov, komaj najdeš prostor za svojo kopalno brisačo. Najbolj mondena plaža je v Nici, kjer je hotel pri hotelu, najdražji se imenuje Negresco, v katerem stane razkošen apartma za eno noč tudi po tisoč nemških mark. Hotel je znan tudi po tem, da je v njem pogosto bival Charlie Chaplin, zadnji slavni gost v hotelu pa je bil Michael Jackson.

Ko se peljemo ob mondeni peščeni plaži proti Cannesu, moramo na razdalji 40 km kar trikrat plačati cestnino. Na poti se ustavimo v mestecu Vallaruis, kjer na robu Provance začutimo dih te znamenite pokrajine. Tu so navdih za svoje umetniške stvaritve dobivali van Gogh, Picasso, Renoir. Ustavimo se v muzeju, ki je posvečen vsem umetnikom, ki so ustvarjali v Provansi. Tudi Picasso je v svojem burnem življenju nekaj časa živel na Azurni obali. Ker mu je bilo zelo všeč mesto Antibes, mu je umetnik želel podariti kip dečka z ovčko, imenovanega Vojna in mir. Vendar so prebivalci menili, da "tako grdega kipa ne bodo imeli v mestu", zato ga je Picasso podaril mestecu Vallaruis, kjer stoji sredi mestne tržnice. Kot da ta

znameniti kip dečka z ovčko doživlja isto usodo tudi tukaj, saj smo ga komaj našli, branjevke so ga vsega obložile z zaboji zelenjave in sadja.

Sredi sončnega pomladnega dneva se približamo Cannesu, luksuznemu letovišču in filmskemu mestu, znanem po vsakoletnih filmskih festivalih. Na plaži s čudovitimi palmami se konec aprila že sončijo turisti, nekaj se jih tudi kopa. vzdolž peščene plaže so drug ob drugem prestižni hoteli, v katerih so potrebne rezervacije dve do tri leta vnaprej. Cena se giblje od 400 nemških mark naprej. Enega od hotelov imajo v lasti trije najslavnejši filmski igralci. Turisti se zbirajo okrog znamenite festivalne dvorane, ki ima 12 dvoran, vendar je celotna stavba namenjena le vsakoletnim filmskim festivalom. Pred znamenito stavbo, ki se je prav takrat pripravljala na bližnji 54. filmski festival, si je možno ogledati na tleh plošče, v katere so odtisnjene dlani in podpisi filmskih igralcev, ki so dobili nagrade na minulih filmskih festivalih.

Potepanje po Cannesu in bližnjih obmorskih letoviščih je enkratno doživetje za filmske sladokusce, in vse, ki uživajo na peščenih plažah, kjer se zbirajo najiminenitnejši turisti.

M. S.

“Doktor Zober” v Letnem gledališču na Muljavi

Letošnji junij bo že devetnajsto leto zapored privabil v Letno gledališče ob Jurčičevi domačiji na Muljavi številne obiskovalce iz vse Slovenije. Pot tja jih ne bo vodila samo zaradi prijetnega vzdušja male dolenske vasi, Jurčičeve literarne zapuščine ter prijaznih vodičev po muzeju na prostem, temveč se bodo za kratek čas spustili v 19. stoletje, kot ga je v svojem romanu Doktor Zober opisal domačin - slovenski pisatelj Josip Jurčič.

Doktor Zober je ena izmed manj znanih Jurčičevih povesti, vendar po strukturi in vsebini nič manj izdelana kot druge. Zgodba je postavljena v vaško grajsko okolje in še najbolj spominja na prvi slovenski roman Deseti brat. Romantična pripoved govori o ljubezni med inženirjem Ivanom Liscem in grajsko hčerjo Lino. Gospodična živi na gradu s teto in malce odsotno mamo. Vendar je njuna ljubezen prepovedana ...

Premiera predstave DOKTOR ZOBER bo v petek, 22. junija 2001, ob 21. uri. Prva ponovitev bo v soboto, 23. junija 2001, ob 21. uri, sledile pa bodo še štiri ponovitve: v petek in soboto, 29. in 30. julija 2001, ob 21.00, ter v petek in soboto, 6. in 7. julija 2001, prav tako ob 21.00. Predstave v primeru slabega vremena odpadejo.

Vodja JSKD OI Ivančna Gorica
Tatjana Lampret

Izšla je knjiga “Marijine družbe na Slovenskem”

Z veseljem sem se odzvala vabilu Ančke Lazar, naj obiščem predstavitev knjige Draga Zalarja z naslovom Marijine družbe na Slovenskem, ki jo je pred kratkim izdala založba Družina.

Prva Marijina družba je bila na Slovenskem ustanovljena leta 1605, hitro se je okrepila in postala žarišče živahnega verskega življenja. Leta 1783 je bilo konec 177 let dolgega delovanja Marijinih družb, njihov ponovni razvoj se je začel v drugi polovici 19. stoletja. Močno pa so se okrepile v prvi polovici 20. stoletja, posebno pa še v letih 1898 do 1930 z nastopom ljubljanskega škofa Antona Jegliča.

Marijine družbe so pomembno vplivale na dogajanje v slovenski družbi in so daleč presegle le verski pomen. Nikakor ne moremo mimo njihovega bogatega kulturnega delovanja, saj so v okviru Marijinih družb uprizarjali igre, re-

citirali pesmi, nastopali so pevski zbori, tamburaški orkestri itd. Do zdaj to bogato versko in kulturno dediščino, ki se je sicer začela v ljubljanski škofiji in se nato razširila po vsej Sloveniji, še ni nihče podrobneje raziskal, zato je izid knjige “Marijine družbe na Slovenskem” pomemben kulturni in verski dogodek in pomemben prispevek k raziskavi dela naše kulturne dediščine.

Avtor Drago Zalar je opravil veliko delo. Največ gradiva je dobil v verski reviji Bogoljub, ki je mesečno izhajal v letih 1903 do 1944. Podatke in fotografsko gradivo pa je zbiral po vsej Sloveniji, v različnih inštitutih, muzejih, arhivih, župnijskih uradih in pri posameznikih,

med katerimi so bili še živeči nekdanji člani Marijinih družb. Ob tem je zbral toliko gradiva, da je ob izidu knjige pripravil tudi zanimivo priložnostno razstavo.

Izid knjige in odprtje priložnostne razstave je bilo v prostorih Družine 13. junija 2001. Dogodek je s svojo prisotnostjo počastil tudi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode in še nekaj cerkvenih dostojanstvenikov. Razstavo je po krajšem nagovoru odprl dr. Franc Rode, spregovorila pa sta tudi urednik Družine dr. Janez Gril in avtor Drago Zalar.

Program so s petjem popestrili Zagoriški fantje, eno od pesmi pa sta zapela Ančka Zalar in njen brat Ivan. Skupino ljudskih pevcev so prisotni toplo sprejeli, obširneje je pevce predstavil dr. Janez Gril.

Gospa Ančka Lazar pa je bila prisotna tudi kot posebej povabljen gostja, saj je bila poleg župnika Franca Škulja in Anke Novak tista, ki je avtorju posredovala podatke in fotografsko gradivo iz Marijine družbe dobrepoljske župnije. Ta je naprimer leta 1933 štela kar 1262 članov (od tega 450 deklet, 162 mladeničev in 650 žena), Marijin vrtec pa je štel 250 članov.

Tako je bilo na razstavi videti kar precej gradiva iz dobrepoljske župnije.

Naprimer:

- Slika Marijine družbe iz Dobropolja na Brezjah, fotografirano med leti 1910 do 1920, last Anke Novak;

- Družbenica Marija Jerič - Žgajnar kot zastavonoša v slovesnem sprevodu ob priliki 11. jugoslovanskega evharističnega kongresa v Ljubljani leta 1935, last Marije Jerič Žgajnar iz Zdenske vasi;

- Svetinja Marijine družbe za žene, last Marije Jerič Žgajnar iz Zdenske vasi;

- Zastava Mladeniške Marijine družbe z Vidma. Hrani Župnijski urad Videm - Dobropolje;

- Zastava dekliške Marijine družbe z Vidma. Hrani Župnijski urad Videm - Dobropolje;

- Kip Marije z Jezusom, ki so ga nosile družbenice pri procesijah vsako prvo nedeljo v mesecu od maja do oktobra. Hrani Župnijski urad Videm - Dobropolje.

M. Steklasa

Stanka Ahlin je izdala svojo drugo pesniško zbirko

Stanka Ahlin je predsednica DPŽ Sončnica Grosuplje. To je društvo, s katerim DPŽ Dobropolje - Struge že dolgo tesno sodeluje. Našim bralcem pa je Stanka Ahlin poznana tudi kot pesnica. Pred kratkim je izdala svojo drugo pesniško zbirko z naslovom SPOMINI. V zbirki obuja spomine na različne dogodke in osebe iz svojega življenja. Knjiga je izšla v samozaložbi in jo je že možno tudi kupiti.

Iz zbirke smo izbrali eno od pesmi.

LIPA NA VASI

Lipa je pravo slovensko drevo,
o tebi lipa Slovenci pesem pojo.
Kadar o tebi pesem pojo,
rosno je vsako slovensko oko.

Moji sošolci so v mesto odšli,
lipa ostala je sredi vasi.
Ob vikendih redko se vračajo v vas,
lipa slovenska pa čaka na vas.

Slovenske vasi si lipa krasila,
veliko rodov za sabo pustila.
Ponosno dišeča si cvetela,
v neurju tudi kakšno strelo ujela.

Danes pa sama nesrečna samevaš,
ob neljubih dogodkih kar zardevaš.
Se sprašuješ, le kam so šli časi,
ko fantje so peli pod lipo na vasi.

Lipa je pravo slovensko drevo,
o tebi Slovenci pesem pojo.
Ostarelo je tudi lipe drevo,
star kmet bo umrl tudi z njo.

Še nekaj o ureditvi kmečkih dvorišč

Čeprav je bilo o tem že veliko napisanega, še vedno vsi, ki imamo radi podeželje, naravo in vse, kar spada zraven, radi preberemo kakšno notico, ki bi nam mogoče koristila pri ureditvi našega bivalnega prostora na prostem.

Vsi vemo, da v naravi ni nič dokončnega, vse se spreminja, tako tudi naši vrtovi, bivalne in drugačne uporabne površine okoli hiš in gospodarskih poslopij, pa tudi okoli stanovanjskih blokov, tudi tam je ponavadi vsaj majhna zelenica ali koticček, ki ga je moč urediti tako, da polepša in požiivi beton in sivino.

Vsi ugotavljamo, da je tipika našega podeželja izgubila veliko privlačnosti, nepokvarjenega ruralnega ambianta, ki ga le redko še lahko občudujemo v njegovi izvirni obliki. Kdo je temu kriv, je seveda druga zgodba. Gotovo ne vedno in povsem lastniki hiš in kmetij, ki so v dobri veri in po svojih zmogljivostih gradili in urejali tako, kot so.

Če se osredotočim na kmečko dvorišče, si upam trditi, da so čedalje bolj in lepše urejena, seveda pa marsikje manjka določen sistem, ki bi vse zaočkrožil v prijetno celoto. Vsekakor je treba vedeti, da v nobenem primeru ni lepo, če je raznovrstnega cvetja preveč in je posejano v neprimerne posode, kot so odsluženi lonci in plastična vedra. Tudi razne eksotične rastline ne sodijo preveč na kmečka dvorišča. Lepo je, če je pred ali za hišo urejena zelena trata, morda s primernim sadnim drevjem in grmov-

jem, ki spada na te površine (španski bezeg, snežna kepa, vajgela, forzicija, kovačnik, srebot ...)

Lesena klop pred hišo poveča vtis domačnosti, prav tako je ob vhodu lahko lepa večja rastlina v okrasnem loncu ali prosto rastoča (pušpan, hortenzija, asparagus ...), ki je lahko tudi v čeburu ali na višjem podstavku.

Na nobeno dvorišče ne sodijo gume v ta namen, čeprav so "tako praktične" za zasaditve. Primerne in enostavne naj bodo tudi lesene ograje, če so seveda potrebne, ob zelenjavnem vrtu npr. obilo podpornih zidov - škarp, ki niso najlepše za oko, lahko primerno zakrijemo katero od plezajočih rastlin, kot so bršljan, zimzelen, popenjalke - srebot, divja vinska trta, kovačnik ...

Kjer so ohranjeni iz preteklosti še stari motivi, kot so lesena ali kamnita korita za napajanje, vodnjaki, oboki, jih je vredno ohraniti in obnoviti.

Lep dodatek in okras, ki je obenem tudi koristen, je zelenjavni vrt, kjer so zelenjavne gredice in koristne ter okrasne rastline med seboj razporejene v primernem zaporedju.

Poudarim naj, da na okna kmečkih hiš sodijo predvsem pelargonije, asparagusi, fuksije, vodenke, begonije, bršljanke, malo manj surfinije, še posebej, če nimajo ustrezne nege (potrebno je pogosto zalivanje in dodatek agrogela pri sajenju, železovi kelati in sulfati, primerna zemlja - ph - 5-6, 5 ter dodatek tablete Osmocote plus).

Naj zaključim s pregovorom: "Vsake oči imajo svojega malarja", ter k temu dodam, da kljub temu obstajajo nekateri normativi in pravila, ki se jih je dobro držati in se jim, po svojih možnostih in željah seveda, prilagajati.

Irma Lekan, svetovalka za KD in DD

SLKD

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti OI

KOLENDAR PRIREDITEV DO KONCA JUNIJA

23.6.	17.00	DOBREPOLJE	Sodelovanje godb na dnevu godbe
25.6.	19.00	GROSUPLJE Kulturni dom	Dan državnosti. Odprtje likovno-fotografske razstave: Stavbna dediščina podeželja
29.6.	20.00	GROSUPLJE Kulturni dom	Oda o Prešernu (slovenska komedija)
30.6.		ŠENTJERNEJ	Srečanje pihalnih orkestrów Dolenjske in Bele krajine

LETOS PRAZNUJEMO 60-LETNICO OF IN 10 LET SAMOSTOJNE SLOVENIJE

Proslava ob dnevu upora proti okupatorju

Ob državnem prazniku, dnevu upora proti okupatorju in 60-letnici ustanovitve OF, smo skupaj z Občino Grosuplje in združeno listo socialnih demokratov ter liberalno demokracijo Slovenije organizirali svečanost v avli Osnovne šole Louisa Adamiča v Grosuplju. Slavnostni govornik na njej je bil poslanec državnega zbora gospod Miran Potrč, na koncu pa je Partizanski pevski zbor pripravil še koncert.

Prireditve se je udeležilo veliko pripadnikov in borcev domicilnih enot Cankarjeve, Levstikove in Ljubljanske brigade, Druge grupe odredov Dolenjske in zapadno dolenjskega odreda, Prvega bataljona varnostno obveščevalne službe OF, okrožnega odbora varnostno obveščevalne službe Grosuplje, Stična in Okrožnega odbora aktivistov OF Grosuplje - Stična. To pomembno obletnico so v naši družbi preživeli tudi vojni veterani osamosvojitvene vojne, izgnanci in interniranci, predstavniki političnih strank ter župan Janez Lesjak.

Miran Potrč je v svojem govoru povedal, da ne smemo pozabiti na dejanja pred šestimi desetletji, ki so vplivala na kasnejši razvoj. Spomnil nas je, da letos praznujemo dve pomembni obletnici: 60-letnico ustanovitve OF slovenskega naroda in 10 let osamosvojitve Slovenije. Z osvobodilnim bojem, ki ga je povezala OF, smo Slovenci skupaj z drugimi jugoslovanškimi narodi zmagali nad fašizmom. Veliko ciljev smo uresničili že v nekdanji Jugoslaviji, ko pa je postajalo vse težje in ko je Miloševićeva politika že onemogočala samostojnost, se nam je uspelo odcepiti. Takrat se je ponovno izkazala naša enotnost. Na koncu je gospod Potrč dejal, da bi bil zdaj že čas, da se nehamo pripraviti o preteklosti, pa tudi proslave ob državnih praznikih ne bi več smele biti deljene po strankah, slovenski politiki bi morali končno doumeti, da smo bili Slovenci uspešni samo takrat, ko smo zmogli skupno delo, ne pa v času razdvojenosti.

Voditeljica programa Simona Zorc-

Ramovš je slikovito opisala dejavnosti OF v naši občini. Na Polževem je bilo srečanje aktivistov OF s tega področja že 15. junija 1941, udeležil pa se ga je tudi Boris Kidrič, ki je predstavil program in cilje OF. Okrožni odbor OF za naše področje je bil ustanovljen 28. septembra 1941 v gostilni Pri Jožkovcu v Račni, kasneje so ustanovili še rajonske odbore OF, na Slivnici, v Žalni, Račni, Šentjuriju, Šmarju in na Polici. Po nastanku osvobojenega ozemlja, septembra 1943, je Izvršni odbor OF z odlokom razglasil ustanovitev posebnih

upravnih komisij. Takrat so ustanovili veliko vojaških delavnic, v Šentvidu je bila usnjarna, v Motvozu in platinu pa so izdelovali tkanine za podloge, embalažo, hišno perilo, šotorska krila in motvoze. Začeli so celo z rednim poukom. Do osvoboditve Beograda, spomladi 1945, se je stiško-grosupeljsko okrožje, združeno z novomeškim okrajem, premaknilo v Črnomelj, potem pa v Stari trg ob Kolpi.

Na koncu so nas pevci Partizanskega pevskega zbora pod vodstvom profesorja Franca Gornika s pesmimi, kot so Hej tovariši, Bilečanka, Svobodna Slovenija, Domovina naša je svobodna, navdušili in nekateri so proti koncu njihovega nastopa že bučno ploskali in peli. Po koncu uradnega programa se je druženje nadaljevalo še v jedilnici šole, kjer je bila pogostitev.

Slavko Kovačič, predsednik Območnega Zdrženja borcev in udeležencev NOV Grosuplje

MISLI

Če kdo še tako dobro govori - če govori preveč, bo nazadnje govoril neumnost.

A. Dumas

Če roka roko umije, se rado zgodi, da postaneta obe umazani.

S. Graff

IZOBRAŽEVANJE GASILCEV

29 novih vodij enot

V GZ Dobropolje posvečajo veliko pozornost izobraževanju. Tečajev se udeležujejo v Grosuplju in na Igu pa tudi doma. Tako so od leta 1995 organizirali tečaje za izprašane gasilce, za strojnike in pred kratkim še tečaj za vodje enot oziroma za nižje gasilske častnike.

Tečajniki skupaj z inštruktorji, gosti in vodstvom GZ Dobropolje

Devetindvajsetim tečajnikom so podelili diplome na posebni slovesnosti, ki je bila 5. junija v prostorih občine. Ob prisotnosti župana Antona Jakopiča, predavateljev in inštruktorjev so jim spričevala podelili poveljnik Ljubljanske regije II Jože Burja, predsednik GZ

Dobropolje Jože Lenarčič in poveljnik GZ Jože Zrnc.

Program tečaja je obsegal 16 predmetov, trajal pa je 50 ur in 25 ur praktičnega dela. Prvi del praktičnih vaj so tečajniki opravili doma pod vodstvom domačih inštruktorjev. Predsednik izpitne komisije je bil

Jože Burja, vodja tečaja pa Jože Lenarčič. Slednji se je v svojem nagovoru zahvalil Jožetu Burji za podporo in pomoč, ravnatelju šole za uporabo prostorov, županu in vsem tečajnikom za vztrajnost in potrpljenje. Poudaril je potrebo po stalnem obnavljanju teoretičnega in praktičnega znanja. Tečajnike in nove vodje enot je nagovoril tudi poveljnik zveze Jože Zrnc. Opozoril je na njihovo odgovornost, ki se je z napredovanjem izredno povečala. Pohvalil pa je tu-

Vodstvo GZ Dobropolje z gosti

di visok nivo predavanj. Tudi poveljnik regije Jože Burja je bil vesel napredovanja tolikšnega števila mladih. Tudi on je opozoril na previdnost pri akcijah. Kot predsednik izpitne komisije je bil zadovoljen tako z znanjem predavateljev kot tudi tečajnikov. Čestitkam se je pridružil tudi župan Anton Jakopič. Zaželel je dobro pripravljenost in čim manj požarov.

29 novih vodij enot je prav gotovo zagotovilo za še boljšo pripravljenost.

M. Steklasa

Imena gasilcev, ki so opravili tečaj za vodje enot:

Nina Žnidaršič,
Franci Lenarčič,
Andrej Levstik,
Matjaž Tabak, Miha Kastelic, Matevž Bukovec, Igor Pogorelc, Marko Rus, Andrej Debeljak, Andrej Novak, Tina Rus, Peter Novak, Peter Pugelj, Uroš Pugelj, Andrej Hočevnar, Matjaž Novak, Miloš Mehle, Ivo Krivec, Mitja Šporar, Zdravko Šporar, Simon Hočevnar, Rok Žnidaršič, Gorazd Kastelic, Boštjan Hren, Zlata Zrnc, Polona Gačnik, Marko Blatnik, Aleš Marolt, Aleš Zrnc.

MISEL

Žalitve so argument tistih, ki nimajo argumentov.

J.J. Rousseau

Regijsko gasilsko tekmovanje

V letošnjem letu smo že opravili občinsko tekmovanje s 17 ekipami, kar 11 ekip pa se je uvrstilo na nadaljne regijsko tekmovanje, ki se je odvijalo v Grosuplju v soboto 2. junija. Tu so tekmovalе najboljše ekipe regije Ljubljana II, ki jo sestavljajo gasilske zveze Ivančna gorica, Grosuplje, Dobropolje, Kočevje, Loški potok in Ribnica, pokrivajo pa teritorij osmih občin, od Kolpe, Blok do Trebnjega.

Milan Purkat prejema priznanje za svojo ekipo

V soboto je v lepem vremenu, od 8.00 do 19.00, tekmovalo kar 96 ekip v devetih različnih kategorijah, ki so se predhodno uvrstile na občinskih tekmovanjih. Iz GZ Dobropolje je v tekmovalnem odboru in sojenju sodelovalo 5 sodnikov, tekmovalo pa je 11 tekmovalnih ekip. Skupno pa je na tem tekmovanju sodelovalo blizu 1000 gasilcev in preko 60 sodnikov.

Vsaka tekmovalna ekipa je nastopala v treh različnih vajah. Letošnja paradna disciplina je bila hitra mokra vaja za članice in člane, ki je dokaj zahtevna, posebno za članice. Po točno določenih pravilih je potrebno z motorno brizgalno iz bazena preko sesalnega voda potegniti vodo in po tlačnih ceveh podreti tarče s curkom vode v najkrajšem času. Pri tej vaji mora dobro delovati motorna brizgalna, samo spajanje cevi mora biti brez napake, kar še za moškega ni enostavno, kaj šele za ženske.

Druga vaja so raznoterosti, kjer ekipa opravi določene gasilske veščine

v izmerjenem času. Tretja vaja pa je razvrščanje gasilske enote po določenih poveljih in korakanje. Seštevek vseh opravljenih vaj in negativnih točk pa je skupni rezultat, s katerim se ekipa uvrsti na določeno mesto. Za to tekmovanje se je bilo potrebno naučiti precej stvari in jih tudi napraviti v najkrajšem času.

Vaje se izvajajo po strogih pravilih in za doseg dobrih rezultatov je potrebno veliko timskega dela. Najboljše tri ekipe v skupni uvrstitvi v vsaki kategoriji so prejele pokale, udeležile pa se bodo državnega tekmovanja drugo leto.

Gledalci so tukaj lahko videli, kaj je množičnost in kaj je gasilstvo. Vse naše ekipe so bile dokaj dobro pripravljene, saj v tekmovalnih časih ni bilo velikih razlik. Odločale so predvsem kazenske točke zaradi drobnih napak. Seveda pa brez tekmovalne sreče ne gre. Uspehi ekip naše gasilske zveze so kljub majhni občini, majhnemu članstvu in kratkimi tekmovalnimi izkušnjam na zavidljivi ravni. Zopet smo se uspeli uvrstiti na državno prvenstvo, tokrat je bila to ekipa

Desetar PGD Ponikve prejema pokal za 3. mesto in vozovnico za državno prvenstvo drugo leto

pionirjev 7-11 let iz PGD Ponikve, ki bo zastopala našo občino drugo leto.

Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj ter pokalov je bila takoj po zaključku tekmovanja. Na podelitvi sta bila, poleg gasilskih funkcionarjev, prisotna tudi župana občine Dobropolje g. Anton Jakopič in občine Grosuplje g. Janez Lesjak.

Razvrstitev tekmovalnih ekip po kategorijah in doseženih rezultatih (glej tabele)

Gasilska zveza Dobropolje
Jože Lenarčič

Pokali čakajo na podelitev

Razvrstitev tekmovalnih ekip po kategorijah in doseženih rezultatih

ČLANI "A"			Vaja z MB			Raznoternosti		Razvrščanje	
Mesto	PGD	Gasilska zveza	Dosežene točke	Začetne točke	Čas izvedbe vaje	Negativne točke	Doseženi Čas	Negativne točke	Negativne točke
7	Ponikve	Dobropolje	902,60	1000	61,4	5	29,00	2	0
8	Zagorica	Dobropolje	892,30	1000	59,1	0	31,60	5	12
14	Struge	Dobropolje	856,12	1000	62,78	15	36,10	22	8

ČLANICE "A"			Vaja z MB			Raznoternosti		Razvrščanje	
Mesto	PGD	Gasilska zveza	Dosežene točke	Začetne točke	Čas izvedbe vaje	Negativne točke	Dosežen čas	Negativne točke	Negativne točke
6	Ponikve	Dobropolje	874,50	1000	77,5	15	31	0	2
7	Hočevje	Dobropolje	864,99	1000	83,21	10	37,8	4	0
8	Zdenska vas	Dobropolje	848,90	1000	104,2	0	32,9	7	7

ČLANI "B"			Vaja z MB			Raznoternosti		Razvrščanje	
Mesto	PGD	Gasilska zveza	Dosežene točke	Začetne točke	Čas izvedbe vaje	Negativne točke	Doseženi Čas	Negativne točke	Negativne točke
7	Zagorica	Dobropolje	899,44	1005	62,86	0	35,70	0	7
9	Ponikve	Dobropolje	891,60	1007	62,40	0	37,00	5	11
11	Struge	Dobropolje	866,43	1007	72,10	10	33,56	10	15

MLADINCI			Vaja z MB-ml.			štafeta za mlad.		
Mesto	PGD	Gasilska zveza	Dosežene točke	Začetne točke	Čas izvedbe vaje	Negativne točke	Doseženi Čas	Negativne točke
11	Struge	Dobropolje	772,25	1000	93,75	30	104	0

PIONIRJI			Vaja z vedrovko			Prenos vode			
Mesto	PGD	Gasilska zveza	Dosežene točke	Začetne točke	Čas izvedbe vaje	Negativne točke	Začetne točke	Manjko vode	Negativne točke
3	Ponikve	Dobropolje	1107	994	16,00	0	146,00	17	0
13	Hočevje	Dobropolje	1073	991	27,00	15	144,00	16	4

75-letnica PGD Zdenska vas

Častitljivo obletnico so proslavili z gasilsko parado in razvitjem novega prapora v soboto, 16. junija pri gasilskem domu v Zdenski vasi.

Obširneje bomo o tem poročali v naslednji številki.

Šola v Dobropolju

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Od prvih začetkov do gradnje prve šolske stavbe

Za prve začetke šole v Dobropolju so sila skromni podatki. Določeni podatki pa kažejo, da se naj bi pri nas začela šola že v času Marije Terezije, vendar pa se moramo zavedati, da so bili to sila skromni začetki, ki z današnjim pojmom šolanje - šole nimajo nič skupnega. V Biografiji kranjskih šolnikov, ki jo je napisal Josip Novak, je za l. 1769 zabeleženo, da je bila v Dobropolju rojena hči učitelju. V tem primeru gre verjetno za hči organista **Ignacija Pivka**, ki je po tedanji navadi resnično lahko že učil kakšnega dečka. To je bil čas, ko so se v večjih industrijskih območjih ustanavljale predilske šole in ko je naše dežele začel prevevati duh Blaža Kumerdeja po uvedbi šole za vse ljudi. Po letu 1771 je **Jože Ambrožič**, ki je bil sin organista in učitelja v Šmarju, deloval v dobropoljski župniji. Da je tu med drugimi deli tudi poučeval, lahko domnevamo iz dejstva, da je med leti 1767 - 1771 učil v Šmarju, in mu torej ni bila tuja tudi ta oblika služenja vsakdanjega kruha. Naslednji učitelj in organist je bil Anton Benedičič. Ob tem pa se postavlja vprašanje, kdaj naj bi zamenjal Jožeta Ambrožiča, za katerega trenutno obstaja podatek rojstva, to je leto 1737. Gotovo je dejstvo, da je bil v Dobropolju vsaj do leta 1775, iz tistega časa so še njegove rokopisne pesmi. Za **Benedičič Antona** je jasno, da je bil v Dobropolju učitelj in organist v trivialni enorazredni šoli (Splošna šolska naredba je iz 6. 12. 1774) 22. 2. 1793. Ker pa obstaja podatek, da mu je 1784 umrla enoletna hči, bi z malce dvoma lahko rekli, da je bil vsaj od tedaj v župniji sv. Križa.

Od leta 1801 naprej pa z gotovostjo lahko sledimo vsem organistom-učiteljem oziroma po 1869. letu (tretji avstrijski šolski zakon) učiteljem, vse do današnjih dni.

Andrej Kančnik (tudi Končnik) je bil rojen 1775 v Podčetrtku, kjer v krstni knjigi piše, da je bil 7. oktobra 1775 krščen Andrej Kančnik. Z osemnajstim letom je postal organist in učitelj v trivialni šoli na Blokah, v Dobropolje pa je prišel po vsej verjetnosti v začetku novembra 1801. leta. Ti podatki so razvidni iz Kančnikove prošnje z dne 1. maj 1806, ko prosi za delovno mesto v Loki

pri Zidanem mostu in se hrani v graškem šolskem arhivu. V ljubljanskem nadškofjskem arhivu (šolstvo, fasc. 12,15 in 19) pa je o Andreju Kančniku še več: **OPOMBA** "Deželna vlada je 17. 3. 1806 pisala konzistoriju v Ljubljani, naj se Kančnik odpravi iz šole, in naj se naznanijo dohodki, ki jih ima učitelj, organist in cerkovnik v Dobropolju. Dne 5. 4. 1806 je konzistorij vprašal okrajnega šolskega nadzornika, dekana v Dobropolju, za mnenje o tej zadevi, a 9. 4. 1806 se je odpravil v Dobropolje deželni šolski nadzornik, kjer je sestavil zapisnik. Med drugim je zabeleženo: "Učitelj Andrej Kančnik ima zelo lepe zmožnosti, toda služba cerkovnika ga ovira pri poučevanju v šoli, njegova burna narava pa ga zavaja k ne posebno vzpodbudnemu življenju. Zato naj se odpusti, kakor tudi sam želi, saj je tudi kot cerkovnik marsikaj zanemaril."¹

Konzistorij je 22. 4. 1806 poročal vladni:

* Kančnikova odpoved se sprejme.

* Župnija Dobropolje ima 2300 vernikov. Za obisk šole je v bližini primernih 50 otrok, k pouku pa jih hodi pozimi 27, poleti pa 3-5.

* Občina je vneta za zimsko šolo in bi jo podpirala po svojih skromnih močeh, želi pa, da bi bila oproščena šolnine.

* Dekan in čušperška graščina bosta pomagala, da se sezida mežnarija in šola.

* Cerkovnik, organist in učitelj (vse v eni osebi) prejema v gotovini 10 goldi-

narjev, za bero 150 mernikov pšenice in prosa (op. približno 3750kg), 1 stot prediva in užitek velike njive.

* Kaplan Jakob Okorn je zaradi razsežnosti župnije tako zaposlen, da ne more sprejeti poučevanja.

Iz zapisnika šolskega nadzornika se nadalje da ugotoviti, da je pouk potekal v dveh mežnarijskih sobah. Otroci so sedeli povsod po klopih v kotih (verjetno misli okrajni šolski nadzornik po klopih ob stenah), le osem šolarjev je bilo lahko za mizo. Mežnarija je bila v slabem stanju.

Deželna vlada je že 1. maja sprejela predloge konzistorija, 24. julija 1806, je sporočila konzistoriju, da je dvorna pisarna na Dunaju odobrila zidavo šole v Dobropolju, vendar pa tedaj do zidave šole ni prišlo. Do sedaj tudi nisem nikjer zasledil, da bi mežnarijo zidali okoli leta 1807. Zanimiv je podatek v zapisniku šolskega nadzornika, da je občina nekaj apna in lesa že pripravila, vendar pa je gmotni položaj prebivalstva zaradi slabe letine slab. Zavedati se moramo, da je bil to že čas Napoleonovih vojn in denarja ni bilo nikjer v izobilju za gradnjo šol. Menim, da je ta mežnarija kot prostor za pouk ostala vse do leta 1857, ko je bila dokončno porušena, na njenem mestu je bila sezidana stara šola, v katero so vstopili prvi učenci 1859. Ta šola je sedaj porušena, v njej pa je bil pouk do januarja 1980.

(se nadaljuje)

¹ Jože Gregorič: *Ljudski pesnik Andrej Kančnik*. Zbornik občine Grosuplje I, Grosuplje 1969

Ivan Grandovec

Šolska stavba na levi strani slike je bila zgrajena med leti 1857 - dokončno opremljena 1862, dozidana pa 1894.

Družinski kotiček

Vzgoja vesti

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Hkrati z odkritjem sveta v vsej njegovi dobri in slabi različnosti, se mladostniku pojavi odkritje vprašanja o smislu življenja.

Deloma to vprašanje spodbudi šola, deloma pa mladostnikovo zorenje. Povezano je tudi s poklicno usmeritvijo. V tej starosti pride že do prvih temeljnih odločitev, ki pa še niso čisto zavestne in osebne in zato tudi ne dokončne. Na te odločitve otrok, če sploh lahko rečemo, da so to mladostnikove odločitve, najbolj vplivamo starši s svojimi predlogi in željami na eno strani, in šola s svojo strokovnostjo na drugi strani. Mladostnik, iskajoč samega sebe, s svojim nemirnim duhom, razpet med starše in šolo, z vsemi navedenimi odkritji preide v bolj ali manj izrazito krizo. Krizo nekateri mladostniki doživljajo v milejši, nekateri pa v hujši obliki. Vedeti moramo, da so krize lahko različne: nekateri mladostniki doživijo v milejši, nekateri pa v hujši obliki. Vedeti moramo, da so krize lahko različne: nekateri mladostniki doživijo hujšo krizo avtoritete, nekateri spolno krizo, krizo osebnosti in versko krizo. Vse oblike kriz nastopajo pri posameznem mladostniku različno, odvisno od njegove osebnosti. Tudi doba krize je potrebna za proces zorenja mladostnika in njegove poznejše odločitve.

Posebno izrazita je kriza avtoritete. To starši močno občutimo, ko mladostnik odklanja avtoriteto, ki jo je do sedaj sprejemal. Zavedati se moramo, da mladostnik ne odklanja vsake avtoritete, saj prav v tej starosti čuti posebno potrebo po močnem avtoritativnem vodstvu. Težava pa je pogostokrat, žal, prav v nas, starših. Za nas mora biti to nov izziv. Vseskozi se moramo zavedati, da nas mladostnik s tem svojim negativnim odnosom do naše avtoritete samo preizkuša. Prav naš odnos je odločilen za njegovo poznejšo osebno in stvarno avtoriteto.

Enako je s spolno krizo. Ta je posebno opazna pri moški mladini. Mladostnik je danes tako kot še nikoli v vseh strani bombardiran z mnogimi preizkušnjami na tem področju, če pa se pridruži še napačna vzgoja s strani staršev in vzgojiteljev, je pa kriza neprimerno hujša in posledična.

Vse te krize, če niso pravilno ovrednotene in prebrodene, peljejo mladostnika v krizo osebnosti.

Na eni strani ideali, na drugi resničnost.

Na eni strani mladostnik s svojimi cilji, na drugi isti mladostnik s svojo občutljivo naravo, ki se vsak dan preizkuša, velikokrat zaide in odpove.

Na eni strani starši s svojimi pritiski, na drugi mladostnik, ki si pravkar oblikuje svojo osebnost.

Tudi verska kriza ni nikomur čisto prihranjena. Lahko

se pojavi kot nerazdružljivost vere in znanosti ali kot nezmožnost, da bi dosedanjo versko prakso gojili še naprej ali pa kot odklanjanje Boga in otročje podobe vere.

Če za konec družinskega kotička v mesecu juniju navedem misel, ki se mi večkrat prikraje, malo za šalo, malo zares. Misel je napisal J. W. Rochester: "Preden sem se poročil, sem imel šest teorij, kako vzgojiti otroke. Sedaj imam šest otrok in nobene teorije več."

Pa ne mečimo starši pušk v koruzo. Nadaljevanje vzgoje vesti pri mladostniku prihodnjič.

Anica Štrubelj

Piše: Konrad Piko

Iz Društva upokojencev

Na četrti seji, 20. maja 2001, smo razpravljali o izletu na Bizeljsko, pikniku in koordinacijskem odboru.

Izlet na Bizeljsko je že za nami, bil pa je 26. 5. 2001. Udeležilo se ga je 68 članov, torej dva avtobusa. Videli smo upokojenski dom v Impoljci. Je zelo velik, lep in modern. Tudi vinska klet v Repnici, ki je vklesana v hrib v pesku, je po svoje vredna ogleda. Kako je narava mogočna. Kakšne poplave in druge naravne katastrofe so se dogajale. Tudi Sveta gora s šestimi kapelami je zelo lepa in zanimiva romarska pot. Tisti kraji so bolj preprosti, tudi asfalta nimajo še povsod, pa vendar so to lepi kraji, ki se lahko pohvalijo z dobrim vinom.

Piknik pa bo letos v Podgori, in to 21. julija 2001, s pričetkom ob petih popoldne. Za ceno se bomo dogovorili na seji 17. junija 2001. Tudi v Podgoro bomo povabili Dragomerčane.

V koordinacijski odbor spadajo društva Grosuplje, Šmarje Sap, Ivančna Gorica, Šentvid pri Stični, Dobropolje in Višnja Gora. Letos bo v Višnji Gori. Lani je bil v Šentvidu pri Stični, drugo leto pa bo v Dobropolju. Vsako leto povabimo na koordinacijski odbor upravni odbor. Žal, je vsako leto število udeležencev omejeno na dvajset ali manj. Letos pa bo nastopal mešani pevski zbor Škrjanček in že teh članov je 18. Srečanje bo 22. 9. 2001.

Prihodnji izlet bo na otok Rab 7. julija 2001, z odhodom ob 5. uri zjutraj iz Predstrug, Cesta, Videm, Bruhanja vas, Podgora, Kompolje in Zdenska vas. Cena je 3200 tolarjev s prevozom trajekta, ogledom samostana in cerkve. Trajekt stane 700 kun, vstopnina pa 10 kun na osebo. Ob 11. uri pridemo v pristanišče in ob 12. uri na Rab. Tam se bomo zadržali tri ure, nato pa se bomo vrnili nazaj. Možno je tudi kovanje, če bo kdo želel.

Nasvidenje na pikniku!

“Vsak udek ima suj gudek”

Učenci zgodovinskega krožka so že šestič raziskovali zgodovino svojega kraja. Sodelujejo v raziskovalnih nalogah, ki jih razpisuje Zveza prijateljev mladine Slovenije. Tudi tokrat so svoje delo zelo dobro opravili, saj smo že petič zaporedoma osvojili ZLATO priznanje.

Pri raziskovalni nalogi so sodelovali: Špela Prhaj, Ana Zgonc, Eva Ahačevčič, Urška Tavželj, Jožica Kastelic, Petra Tkalčič, Vida Borštnik, Tanja Černivec, Sabina Volek, Mojca Klančar, Andreja Sevšek, Andreja Klinc, Kristina Prijatelj, Andrej Hočevnar, Tina Malavašič, Katja Meglen, Jana Zajec, Barbara Smrke, Tjaša Volek, Herman Erčulj.

Obseg naloge in priloge: 73 strani naloge s 83 skeniranimi fotografijami oz. fotokopijami in 59 strani priloge.

Naloga je sestavljena iz več sklopov:

- * Uvod
- * Dobropolje
- * Vsakdanje življenje
- * Odmirajoči star svet vasi
- * Ljudska umetnost v Dobropoljah
- * Povesti Sin in Nevesta s Korinja
- * Kulturni dan učencev 5. razreda
- * Prehrana Dobropoljcev nekoč in danes
- * Vprašalniki
- * Zaključek
- * Priloge
- * Viri in literatura

Gradivo smo zbirali v knjižnici in opravili okrog 20 intervjujev. Predhodno smo sestavili vprašalnik, ki je bil zelo obsežen, zato se je nabralo zelo veliko gradiva. Potrebno ga je bilo prebrati in nato pripraviti osrednji sestavek naloge.

V uvodnem delu naloge smo predstavili Dobropolje. Najštevilčnejši prebivalci Dobropolja so bili vedno kmetje, zato smo v nalogi opisovali njihov način življenja in prehranjevanja vsak dan, ob praznikih, velikih kmečkih opravilih in prelomnicah v življenju.

V prvem delu naloge smo povzeli zapis vsakdanjika v Dobropolju in sosednjih Škocjanskih hribih, ki se ni skoraj ničemer razlikovalo. Življenje in prehrana v obeh krajih je bilo zelo skromno in močno povezano s cerkvenimi prazniki in prelomnicami v življenju. Veliko pozornost sta Dobropoljcem name-

njala učitelj Tone Ljubič in domači pisatelj Fran Jaklič. Tone Ljubič je v svoji knjižici Ljudska umetnost v Dobropoljah opisal izdelovanje golobic, poprtnika, velikonočnih kolačkov in peciva. Te kruhke znajo delati še danes, saj smo se v izdelovanju le teh preizkusili tudi sami. Fran Jaklič je v svojih dveh povestih vključil vsakdanje življenje, običaje in opravila Dobropoljcev, zato smo ga v našo nalogo tudi vključili.

Člani zgodovinskega krožka smo opravili preko 20 intervjujev, ki so nam dali ogromno informacij o prehrani, običajih, kmečkih opravilih in prelomnicah v življenju Dobropoljcev nekoč in danes. V zadnjem delu naloge smo zapisali še nekaj prehranjevalnih navad od doma, da smo lažje primerjali prehranjevalne navade nekoč in danes. Hrana Dobropoljcev je bila zelo enolična. Kuhali so večinoma tri obroke. Vsi so bili topli. Za zajtrk so pojedli največkrat žgance s kislim zeljem ali mlekom, kruhom in kavo. Za kosilo, ki je bil največkrat glavni obrok, so jedli “župkper”, včasih zelje in žgance, bele štruklje z ocvirki, stročji fižol, fižol, zabeljeni štruklji s cvrtjem, “zaroštan krompir” in ješprenj. Večerja je bila podobna kosilu. Vse skupaj pa se je spreminjalo z letnimi časi, ker so jedli tisto, kar je zraslo na njivah. Danes v prehrano vključujejo tudi jedi od drugod. Družina je včasih vse obroke jedla skupaj, danes pa to večinoma ni izvedljivo, ker imajo člani družine različne obveznosti v šoli in službi. Boljša kosila so imeli ob praznikih, velikih kmečkih opravilih in prelomnicah v življenju. Tudi način serviranja hrane se je od začetka stoletja pa do danes spreminjal. Najprej so jedli iz ene skledice z lesenimi žlicami, nato so začeli med vojnama uporabljati žlice, vilice in krožnike.

Naši sogovorniki so nam veliko povedali tudi o načinu pripravljanja in uživanja živil. V preteklosti so veliko več jedli razne zelenjavne juhe. Govejo ali kurjo juho so jedli samo ob velikih praznikih. Danes so te juhe ob nedeljah in

praznikih še vedno z domačimi zakuhami. Zelenjavo so pripravljali na različne načine. Največkrat je bilo prisotno zelje in repa v kombinaciji z različnimi jedmi. Pomembno mesto v prehrani je imel krompir in ga ima še danes. Pripravlja se v različnih oblikah in prilogah. Pomembno mesto v prehrani je imel tudi kruh, ki so ga gospodinje peklye same v kmečki peči. Danes se tega kruha skoraj ne peče več, ker imamo na tržišču ogromno vrst kruha. Večina gospodinj pa je tudi zaposlenih. Posebne vrste kruha so se peklye za praznike in ta tradicija se je ohranila še do danes.

V prehrani Dobropoljcev je pomembno vlogo odigralo tudi klanje prašičev, ki so jih redili doma. Koline so imeli običajno okoli božiča. Ta tradicija se je ohranila tudi še danes, le prašiče kupijo drugje. Meso so predelali v klobase, boljše kose pa so dimili in jih uporabili za velike praznike in ob velikih kmečkih opravilih. Vseh teh dogodkov so se zelo veselili, saj so vedeli, da bodo takrat boljše jedli. Prav zato se je ohranil pregovor: “Vsak udek ima suj gudek”. Danes meso še vedno dimijo, vendar ga shranjujejo tudi v zamrzovalnih skrinjah.

Posebno mesto v nalogi smo namenili posebnim dobropoljskim jedem, kot so “poprtnik”, “golobice”, velikonočni kolački, velikonočni ajdovi štruklji in štula. Za vse jedi smo napisali recepte, ker se je način peke in izdelave prenašal le iz roda v rod.

Ob koncu raziskovanja smo ugotovili, da je bilo življenje zelo skromno. Način življenja nekoč in danes se je močno spremenil. Na to vpliva današnja prevelika zaposlenost, tako mladih kot starejših. Star način prehranjevanja počasi izginja, vendar smo v današnjih jedilnikih zasledili tudi vključevanje domače hrane. To posebej velja za tiste družine pri katerih kuhajo še babice.

Učenci se v raziskovalno delo zgodovinskega krožka radi vključujejo. Delo v krožku jih veseli. Tisti bolj izkušeni, ki sodelujejo po več let, dajejo tudi številne nasvete, kako se lotiti določenega raziskovanja, kako iskati gradivo, ga pregledovati, prebirati in nato poiskati bistvo. Tako delo zahteva veliko dela, za katerega so porabili tudi veliko svojega prostega časa.

**Mentorica zgodovinskega krožka
Slavka Centa**

Jeseni začetek devetletke

OŠ Dobrepolje se bo z novim šolskim letom pridružila tistim šolam, ki predčasno uvajajo devetletno šolo. Čez dve leti bo devetletka uvedena na vseh šolah.

Jani in Jaka

Za prvi razred devetletne šole se učiteljice in vzgojiteljice na matični šoli na Vidmu kot tudi na vseh podružničnih šolah že nekaj časa intenzivno pripravljajo. Tudi starši so že seznanjeni z novim načinom dela, k še boljši povezavi med šolo in starši ter še boljši pripravi na začetek pouka v septembru pa sodi tudi DAN ODPRTIH VRAT, ki so ga učiteljice in vzgojiteljice pripravile 31.5.2001 za vse otroke, ki bodo jeseni začeli v prvi razred devetletke, in njihove starše.

Na matični šoli bosta poučevali Dušica Hočever in Martina Prhaj, na PŠ Kopolje Barbara Žnidaršič in Darja Mišmaš, na PŠ Ponikve Mateja Hočever in Martina Prhaj, v Strugah pa Karmen Perko.

Za začetek pouka je tako rekoč vse pripravljeno. Dan odprtih vrat je bil namenjen temu, da bi se starši seznanili z delom, didaktičnimi sredstvi in učbeniki, ki jih bodo uporabljali njihovi otroci v novi šoli. Namen dneva odprtih vrat je bil poleg tega vzpostaviti čim bolj prijeten stik med otroki in njihovimi učiteljicami ter vzgojiteljicami, predvsem pa premagati strah pred šolo.

Učiteljice in vzgojiteljice so vsakega posebej prijazno spre-

Učiteljice in vzgojiteljice so bile na voljo za vse informacije

jele, se njim pogovorile in prijateljski stik je bil vzpostavljen, o kakšnem strahu ni bilo sledu. Otroke so pritegnile didaktične igrice, že po prvih minutah so bili sproščeni in zatopljeni v svet igrac, starši pa so se lahko brez skrbi za svojega otroka pozanimali za nove učbenike, delovne zvezke in načinu dela v devetletni šoli. Zvedeli so tudi, kako bo z novim opisnim ocenjevanjem in na kakšen način bodo lahko sodelovali s šolo.

Namen je bil dosežen, starši so bili zadovoljni, da ne govorimo o otrokih. Ko so odhajali iz učilnice, sem prisluhnila pristrčnemu pogovoru, ki dokazuje, da se bodo otroci v novi šoli res prijetno počutili:

“Mamica, zdaj pa greva pogledat še v devetletko.”

“Prav zdaj sva bila tam,” mu odgovori mamica.

“Ne, mamica. Zdaj smo se igrali.”

M. Steklasa

SLOVO “JEŽKOV” OD MALE ŠOLE

“Vrtec je bil moj drugi dom, zato ga pogrešala bom”

11. junija se je 24 ježkov poslovilo od vrtca, jeseni jih bo 11 začelo obiskovati osemletko, 13 pa devetletko. Slovo od vrtca si bodo otroci zagotovo zapomnili, saj so se tako prijetno zabavali, da se jim niti po dveh urah programa ni prav nič mudilo domov.

Zadnja navodila pred orientacijskim pohodom

In kaj jih je tako pritegnilo?

Zbrali so se pred vrtcem, kjer sta jih sprejeli Darja Erčulj in Mojca Mlakar. Najprej jih je čakal orientacijski pohod s šestimi postajami, na katerih so reševali naloge o prometu. Za osvojeno znanje so kasneje dobili zgibanko z naslovom Ciciban v prometu. Komaj so zadnji prišli na cilj, že so se vsule prve dežev-

ne kaplje. Pa nič zato, saj se je program nadaljeval v jedilnici šole.

Še malo zadihani so se “ježki” napotili naravnost na oder, oglasila se je harmonika in za njo zborček s prijetnimi melodijami otroških pesmi. Najbolj glasno so zapeli pesmico Mi smo mladi maturantje, od vrtca pa so se poslovili s svojo himno Sonček sem. Ježki pa niso le dobri pev-

Otroke sta zabavala čarodej in klovn Žare.

ci, ampak tudi pripovedovalci. Brez treme so pripovedovali, kako lepo jim je bilo v vrtcu. "Vrtec je moj drugi dom, zato ga pogrešala bom", je dejala ena od ljubkih deklic. Z darilom so se zahvalili svojim vzgojiteljicam in pomočnicam, nato pa so tudi oni dobili pohvale in priznanja. Od malčkov pa se je z nagovorom poslovila vzgojiteljica Darja, ki je skupaj s pomočnico Mojco vodila skupino ježkov.

S svojo točko se je predstavila tudi mala glasbena šola pod vodstvom Rezke Šuštar,

za njo pa še plesni skupini ježkov in metuljčkov pod vodstvom vzgojiteljice Sandre.

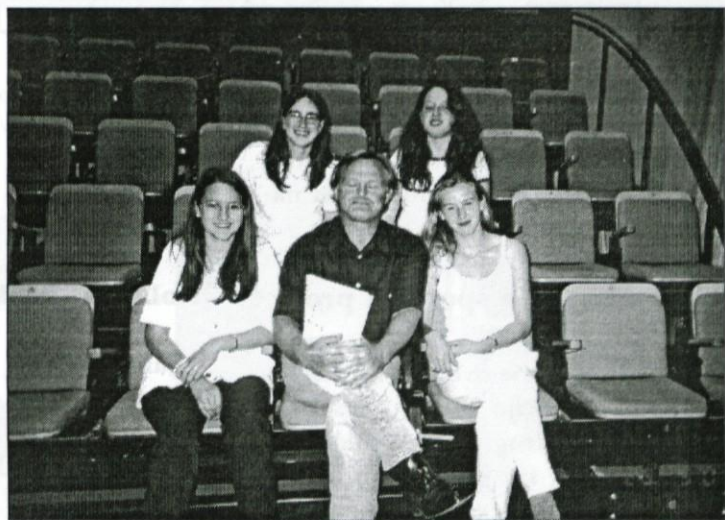
V drugem delu so se ježkom pridružile še ostale skupine otrok s starši. S svojimi

točkami sta jih zabavala klovni in čarodej JABA DABA DU. Ob njunem programu so se zabavali tako starši kot otroci, zato ni čudno, da sta dve uri vsem tako hitro minili.

M. Steklasa

Častno slovo Kristine

Kristina prijatelj se je v predzadnji oddaji Malih sivih celic v letošnji sezoni častno poslovila od sodelovanja v igrici abecede. Odločil sem se in ji zastavil tri vprašanja.

Ali je bilo koristno sodelovati v oddaji Male sive celice?

Kristina: "Da. Mislim, da je bilo sodelovanje v oddaji Male sive celice zelo koristno, saj sem dobila veliko nagrad. Istočasno pa sem spoznala tudi način snemanja televizijske oddaje in se tudi naučila veliko novega."

Kaj bi svetovala ostalim učencem, ali naj se prijavijo na oddajo ali ne?

Kristina: "Svetovala bi jim, da se prijavijo na oddajo, ker jim bo to všeč in vem, da bi v tej igri uživali."

Ali si zadovoljna z nagradami?

Kristina: "Da. Z nagradami sem zelo zadovoljna, saj so koristne in zabavne."

Najlepša hvala za pogovor.

26. junija se bo Kristina udeležila izleta vseh sodelujočih tekmovalcev v igrici abeceda z avtobusom do Izole in zatem s katamaranom Prince of Venice v Benetke.

Za slovo od oddaje pa je nastala tudi objavljena fotografija Kristine in njenih navijačic z voditeljem oddaje, priljubljenim gledališkim in filmskim igralcem Pavletom Ravnohribom.

Matej Kalan

Nov sanjski uspeh veselošolcev

V soboto, 12. Maja 2001 je bilo na Osnovni šoli Brinje, ki je bilo eno od številnih prizorišč v Sloveniji, letošnje že 33. Državno tekmovanje v Veseli šoli.

Tekmovanja se je udeležilo deset učencev in učenk iz Osnovne šole Dobropolje ter dva iz Podružnične šole Struge. Končni uspeh naslov državnega prvaka so osvojili Natalija Fink, Janez Sevšek in Vida Borštnik iz Osnovne šole Dobropolje ter Andraž Oberstar iz Podružnične šole Struge. Vida Borštnik je dodatno dobila še pet točk, ki ji bodo pomagale pri vpisu v Gimnazijo Želimlje.

Vsi državni prvaki so bili v nedeljo, 3. junija povabljeni v Gallusovo dvorano Cankarjevega doma, kjer so prireditev popestrili plesalci Plesne skupine Mojce Horvat, kjer je sodelovala tudi učenka Osnovne šole Dobropolje Brina Ternovšek. S to točko je naša učenka le nekaj ur pozneje na državnem prvenstvu v Radovljici v plesni skupini osvojila naslov državne prvakinja in se uvrstila na bližnje svetovno mladinsko prvenstvo, ki bo 30. junija v Mariboru.

Matej Kalan

REZULTATI OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU ZA LETO 200

V.krog

PAR	REZULTAT
BRUHANJA VAS - PPREDSTRUGE SNEŽAK	3 : 1
KSP - OKREPČEVALNICA ZORA	0 : 1
OKREPČEVALNICA ZORA - PREDSTRUGE SNEŽAK	2 : 2
BRUHANJA VAS - KSP	2 : 1

TRENTNA LESTVICA

MESTO	EKIPA	ŠTEV. TEKEM	ZMAGE	NEODL.	PORAZ	TOČKE	DANI GOLI	PREJETI GOLI	GOL RAZLIKA
1	OKREPČEVALNICA ZORA	10	7	1	2	22	19 : 12		7
2	KSP	10	6	1	3	19	19 : 10		9
3	BRUHANJA VAS	10	3	1	6	10	14 : 19		-5
4	SNEŽAK	10	1	3	6	6	9 : 20		-11

Spomladanski del občinske lige v malem nogometu je zaključen. Zanimanje je bilo solidno, same tekme pa na dokaj visokem nivoju. Tekmovanje se nadaljuje v septembru.

Veter v laseh - s športom proti drogi

ŠD Dobropolje je že četrto leto zapored izpeljalo akcijo "veter v laseh - s športom proti drogi". Odziv mladih je bil zelo velik, saj jih nastopilo kar 120. Pomerili so se v različnih športnih panogah kot so: košarka - trojke, odbojka, rolanje med stožci, ples in risanje. Celotno dogajanje je bilo popestveno z glasbo, tako da ni bilo dolgčas nobenemu.

Pohvaliti je potrebno vse udeležence. Ker pa je bilo to tekmovanje med ekipami in posamezniki, smo dobili tudi najboljše. Pa pogledjmo:

Košarka do 15 let

1. Dream team
2. Gremlini
3. Jordani

Košarka nad 15 let

1. Struški biki
2. Zagorica
3. Kompolje

Odbojka do 15 let

1. Jagri
2. Carji
3. Racmani v zadregi

Odbojka nad 15 let

1. Mi
2. Turisti
3. No name

Rolanje - dečki

1. Janez Sevšek
2. Peter Hočevar

Rolanje - dekleta

1. Andreja Sevšek
2. Anja Pugelj

Vsi zmagovalci so se udeležili zaključne prireditve v Rušah pri Mariboru. Kaj več o tej prireditvi pa v naslednjem časopisu.

Ob tej priliki se ŠD Dobropolje zahvaljuje sodelavcem iz OŠ Dobropolje, Občini Dobropolje in Perkarni Blatnik.

Turnir v malem nogometu

ŠD Dobropolje organizira 08. julija 2001 vsakoletni turnir v malem nogometu. Turnir je omejen na 12 ekip, zato se bo potrebno pravočasno prijaviti. Vse informacije dobite na tel. 041 669 227, Kuplenk Alojz. Lepo vabljeni tudi navijači!

Pripravil: Alojz Kuplenk

Zadovoljni obrazi mladih ob zaključku prireditve

Bo koš, ne bo koša
(pravzaprav ne vemo, ali
je bil ali ne)

Slikanje - tokrat po kontejnerjih

Ples v vetru

Sodniška klop

Občni zbor ŠD Ponikve

V četrtek, 31. 5. 2001, je bil sklican občni zbor ŠD Ponikve, katerega je sklical podpredsednik društva g. Tine Mirt (smrt dosedanjega predsednika športnega društva g. Anžlovar), katerega se je udeležilo 15 članov.

Na občnem zboru smo razrešili dosedanji upravni odbor in soglasno izvoli nov devet članski upravni odbor ŠD Ponikve:

* Predsednik: Boštjan Strnad

* Tajnik: Sonja Strnad

* Člani: Eros Muller, Tine Mirt, Igor Bambič, Janez Pavlin, Zlatko Bernašek, Aleš Adamič, Vasja Zupan.

Izvolili smo tudi nadzorni odbor in disciplinsko komisijo.

Naslednja točka je bila določitev članarine za leto 2001 in pridobivanje novih članov. Ker smo že sredi leta, znaša članarina za odrasle 1000 SIT, za dijake in študente 500 SIT in otroke do 15 let 200 SIT.

Ker društvo v zadnjem času ni bilo dovolj aktivno, smo predlagali, da vsako gospodinjstvo dobi zgibanko s podatki o društvu, planu dela in o kontaktnih osebah za pobiranje članarine, posredovanje pobud in idej, namen je tako pritegniti čimveč ljudi k sodelovanju v raznih športnih aktivnostih.

Veliko smo se pogovarjali o reševanju problema prostorov društva, ker dosedanji prostori v Prizmi niso več na razpolago. Sklenili smo, da gre predlagani tričlanski odbor do novega direktorja Prizme, do predsednika vaše skupnosti, predsednika gasilcev in da skupaj poskušajo najti rešitev.

Na koncu smo sprejeli še sklep o spremembi imena. Dosedanje ime ŠD DVZ Ponikve je neprimerno in soglasno potrdili novo ime: ŠD Ponikve.

Janez Pavlin

Poročilo Policijske postaje Grosuplje

JAVNI RED IN MIR

Policijska postaja Grosuplje je maja 2001 na območju občine Dobropolje obravnavala 5 kršitev zoper javni red in mir. Od tega so bile tri kršitve storjene v zasebnih prostorih, dve pa na javnem kraju. Razlogi za omenjene kršitve so zelo različne, od družinskih preprirov do sosedskih preprirov in pijančevanja ter preglasne glasbe, tako v zasebnih kot gostinskih prostorih. Zoper vse kršitelje represivno ukrepamo. Če drugače ni mogoče vzpostaviti javnega reda in miru, odredimo zoper kršitelja tudi pridržanje. Prav tako zoper lastnike gostinskih lokalov, ki prekoračujejo obratovalni čas, represivno ukrepamo, enako se zgodi tistim, ki strežejo alkoholne pijače že pijanim osebam oziroma mladoletnim osebam. Velikokrat so kršitelji vedno isti in pod vplivom alkohola.

KAZNIVA DEJANJA

Obravnavali smo osem različnih kaznivih dejanj, ki so bila storjena na celotnem območju občine Dobropolje. Najpogostejša so kazniva dejanja tatvin, vlomov in poškodovanja tuje stvari. Do vlomov najpogosteje prihaja v nočnem času, predvsem v zgodnjih jutranjih urah. Do vlomov prihaja v vikende in zapuščene hiše na območju občine Dobropolje. Iz vikendov in hiš storilci odnesejo vse, kar je vrednega in se da prodati ali uporabljati, od nakita do tehničnih aparatov in orodja kakor tudi hrane.

Če občani opazijo kakšno osebo, ki se sprehaja oziroma vozi z vozilom v neposredni bližini vikendov ali parkiranih vozil ali se na kakšen drug način vede sumljivo, naj to nemudoma sporočijo policiji ter si zapomnijo čim bolj podroben opis osebe ter morebitno prevozno sredstvo, s katerim se je osumljeni odpeljal.

Vsi občani, ki bi kar koli vedeli o kakšnem kaznivem dejanju ali prometni nesreči, ali če bi opazili storilce na delu oziroma begu, naj to sporočijo na policijsko postajo PP Grosuplje ali na telefon št. 113. Vsaka informacija, ki bi kakor koli pripomogla k izsleditvi storil-

ca, je dobrodošla. Z boljšim sodelovanjem med policijo in lokalno skupnostjo oz. občani bomo dosegli, da se bodo varnostne razmere izboljšale, hkrati s tem pa tudi varnostno počutje občanov.

Opravili smo tudi ogled devetih prometnih nesreč z materialno škodo in telesnimi poškodbami. Največ prometnih nesreč se še vedno pripeti zaradi nepriklajene hitrosti voznikov, ki ne upoštevajo omejitev hitrosti. Pri teh prometnih nesrečah so posledice najhujše.

Drugi najpogostejši vzroki za prometne nesreče so vedno stran in smer vožnje, izsiljevanje prednosti in neustrezna varnostna razdalja. Največ prometnih nesreč se zgodi v času, ko občani hodijo v službo ali iz službe ter ob slabih vremenskih razmerah. Pogoste so tudi prometne nesreče na parkirnih prostorih, kjer vozniki pri premiku z vozilom niso dovolj pozorni pri vzvratni vožnji. Največ prometnih nesreč se zgodi na regionalni cesti R 647 Čušperk - Videm - Ponikve.

Policijska postaja Grosuplje vsakodnevno izvaja poostreni nadzor nad cestnim prometom na celotnem področju občine Dobropolje, posebno pozornost pa posvečamo kontroli hitrosti, seveda pa ostalih kršitev ne zanemarjamo.

V mesecu juniju bo PP Grosuplje izvajala kontrolo hitrosti z lastnim radarjem na celotnem območju občine Dobropolje, predvsem pa na odsekih cest, kjer se dogajajo prometne nesreče oziroma tam, kjer so prekoračitve hitrosti največje in najbolj pogoste. Vozniki naj vozijo v skladu s cestno-prometnimi predpisi ter prilagodijo hitrost vožnje vremenskim razmeram ter ostalim trenutnim dejavnikom, ki kakor koli vplivajo na potek prometa. Tako bomo pripomogli k boljši prometni varnosti in predvsem k manjšemu številu prometnih nesreč.

Vse udeležence v cestnem prometu pa opozarjamo, da se v mesecu juniju začnejo letne počitnice osnovnošolcev, zaradi česar bo nekoliko več otrok udeleženi v prometu tudi v dopoldanskem času, česar do sedaj ni bilo.

POLICIJSKA POSTAJA GROSUPLJE

OGLAS

Prodamo staro hišo z vrtom in
dve zazidljivi parceli.
Lokacija: Kolenča vas 1, Struge

Škufca Jože
Ratje 15
Tel.: 07/3043 921

OŠ Dobropolje

Vse zainteresirane občane vabimo, da
pridejo v naše prostore na Vidmu, v
ponedeljek in torek 2. in 3. julija 2001, kjer
boste lahko brezplačno dobili šolske klopi
in mize.

Ravnatelj:
Ivan Grandovec

ANTENSKI SISTEMI

Merharjeva 2, Ribnica,
tel./fax.: 836 06 57, GSM: 041 761 769
Del. čas: 8.00 - 18.00, sobota 8.00 - 12.00

- Meritve TV signalov
- Dograditev ali izboljšava POP TV, A Kanal, HRT, TV3 ...
- Montaža SAT sistemov (navadni, vrtljivi, digitalni - od 24.000 dalje)
- Razdelilni TV sistemi v stanovanjskih hišah, novogradnjah

Garancija 12 mesecev
Plačilo na obroke

*10-letne izkušnje - razlog za
kvaliteto in zaupanje*

MISLI

Ženska se dostikrat čudi, kaj vse
pozabi moški - moški osupne ob
tem, na kaj vse se spomni žen-
ska.

M. Twain

V življenju vsake ženske sta dva
moška. Tisti, s katerim se je po-
ročila in tisti, s katerim se ni po-
ročila.

R. Lembke

RAZPORED DELA SPLOŠNE IN ZOBNE AMBULANTE NA VIDMU

DELOVNI ČAS SPLOŠNE AMBULANTE VIDEM

	DOPOLDAN	POPOLDAN	SPL.AMB. STRUGE
PONEDELJEK	7.00 - 13.00	13.00 - 17.00	
TOREK	7.00 - 11.00	13.00 - 19.00	
SREDA	7.00 - 11.00		7.00 - 13.00
ČETRTEK	7.00 - 11.00	12.00 - 18.00	
PETEK	7.00 - 13.00	13.00 - 17.00	

Otroška ambulanta: vsak petek, od 7.00 do 13.00.

DELOVNI ČAS ZOBNE AMBULANTE VIDEM

	DOPOLDAN	POPOLDAN
PONEDELJEK		13.00 - 19.00
TOREK	7.00 - 13.00	
SREDA	7.00 - 13.00	
ČETRTEK		13.00 - 19.00
PETEK	7.00 - 13.00	

Dežurni zdravnik: 781-90-09
050-624 071

DELOVNI ČAS LEKARNE VIDEM

	DOPOLDAN	POPOLDAN
PONEDELJEK	7.30 - 14.30	
TOREK		12.00 - 19.00
SREDA	7.30 - 14.30	
ČETRTEK		11.00 - 18.00
PETEK	7.30 - 14.30	

Republika Slovenija
UPRAVNA ENOTA
GROSUPLJE
Krajevni urad Videm

OBČINA DOBREPOLJE

Uradne ure:
Torek 7.30 - 12.00
Sreda 12.00 - 17.00

Uradne ure:
Ponedeljek 8.00 - 11.00
13.00 - 15.00
Sreda 8.00 - 11.00
13.00 - 17.00
Petek 8.00 - 11.00

Nekateri ljudje najprej govorijo, šele nato mislijo.

B. Pascal

V želji in upanju, da bi bilo življenje vsem daljše, kot je bilo njegovo
Izrekam ob smrti mojega brata

DRAGA SELŠKA

zahvalo vsem, ki ste ob njegovi smrti počastili njegov spomin.

Zahvaljujem se g. kaplanu, vaščanu Toniju Prijatelju, za njegov zadnji obisk pri njem in podeljene zakramente. Zahvaljujem se vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za izraženo sožalje, cvetje in sveče.

Zahvaljujem se GD Kompolje.

Zahvaljujem se župnikoma g. Škulju in g. Novaku.

Zahvaljujem se pevcem.

Zahvaljujem se govornikoma.

Zahvaljujem se kolektivu Stolarne.

Zahvaljujem se sosedi Milki in Mariji.

Zahvaljujem se vsem, ki ste kakor koli sodelovali pri tem, da je bilo poslednje slovo po krajevnih običajih in vredno njegovega življenja in dela.

To življenje pa je zadnji dve leti in pol preživel v DVZ Ponikve. Zato zahvala vsemu osebju, ki je skrbelo zanj, posebno gospe Angelci, ki jo je imel najraje.

Zahvaljujem se vaščanom, ki so ga v tem domu obiskovali, in žal, maloštevilnim, ki so po smrti tudi molili na njegovem domu.

Posebna zahvalo pa izrekam sestrični Katrci, ki mi je bila v veliko pomoč ves čas njegove bolezni in smrti.

Sestra Pavlina in svak Tone

N.Si
Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

N.Si, občinski odbor Dobropolje

organizira avtobusni prevoz na

**PRIREDITEV OB
10-LETNICI SAMOSTOJNOSTI,**

ki bo v Ljubljani, 24.6.2001.

*Odhod avtobusa izpred banke na Vidmu bo
ob 19. uri.*

*Prijavite se na telefon:
7807 785 (Cingerle)*

WITOPRO d.o.o.

avtošola

prireja

tečaj CPP

za kategorije **A, B, Ekb, C, E, F**
na **OŠ Primož Trubar** v Velikih Laščah. Začetek tečaja bo **16.7.2001, ob 17. uri.**
Organiziran prevoz izpred OŠ na Vidmu ob 16.30.

- Možna takojšnja vožnja v sodobnih vozilih, izbirate lahko med osebnimi vozili znamke Renault, Citroen, novi GOLF; tovorno vozilo Mercedes Benz 814 s priklopnikom; novost novi Clio.
- Lokacijo pričetka vožnje lahko izbirate; na Strelišču na Dolenjski cesti ali na Kotnikovi;
- Popust za dijake in študente.

**Prijave predhodno zbiramo vsak dan od 9. do 22. ure po telefonu 01/13 16 301, GSM 041/726 897
LEDINA CENTER, lokal 37, Kotnikova 5, Ljubljana**

(nadaljevanje s strani 9)

VODA UMIRA, NAROD BOLEHA**Ne vedo in ne verjamejo**

Če bi bile vode take, kot so bile pred 50 leti, bi bila Slovenija center svetovne ribiške ponudbe za ribiče turiste in ihtiologe z vseh kontinentov. Mislite, da ribič, ki pride od daleč, prinese s sabo klobaso, vodo pa pije iz reke in porabi le tistih nekaj mark za dovolilnico? Mar mu ne bi mogel kmet prodati svojih "bio" pridelkov, takih, ki jih ni okužil s kemijo in jih tujec težko najde v svoji deželi? Razumljivo, da bi morali spremeniti tudi sistem (še vedno socialističnega) upravljanja z vodami in ga končno nadomestiti s koncesijami. Ribiške družine s svojimi 20.000 člani so se žal izkazale kot najslabši možni upravljalec tega narodovega bogastva.

Vode so last vseh državljanov Slovenije in si jih ne more lastiti. Smučarsko društvo je samo po sebi zadostno in ni treba, da je upravljalec žičnic. Prav tako e ribiško društvo lahko ribiško društvo, a ni nujno, da je upravljalec voda. Odgovor na ugovore, kako je ribiška organizacija koristna in kaj vse je naredila, je: "V zadnjih petdesetih letih je imela dovolj časa in možnosti, da dokaže, da je resnično sposobna varovati vode, skrbeti zanje in za živelj v njih. Vode in živelj v njih pa kažejo ravno nasprotno!"

Božo Dimnik, za objavo v Našem kraju je pripravil Dean Strnad

MISLI

Zmagovalcem ne sodijo.

S. Borodin

Človek ni nikoli tako nesrečen, kot misli, in nikoli tako srečen, kot misli, da bo.

P. Vincenzi

Ljudje imajo vedno možnost, da se umaknejo vase, kajti nikjer ni človek bolj varen pred nevarnostjo, kakor v lastni duši, posebno če goji v sebi misli, ki ga ohranjajo v stanju popolnega miru. Torej ni duševni mir nič drugega kakor prava urejenost misli.

Mark Avrelij

Iz naslednje številke Našega kraja**Za zaključek šolskega leta so se naučili igrico "Medved Pu"**

Učenci 3. in 4. razreda osnovne šole na Vidmu so za konec leta pripravili igrico Medved Pu. Več o tem dogodku v naslednji številki.

Slovo od vrtca

Tudi letošnje slovo malih šolarjev od vrtca je bilo prisrčno in slovesno. Kako je bilo na Vidmu, lahko preberete na strani 28. O zaključni prireditvi v vrteu Ciciban v Kompoljah pa boste lahko prebrali naslednjič.

Preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči

9. junija je bilo na Brezovici preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči. Med udeleženci je bila tudi dobrepoljska ekipa, uvrstila se je na deseto mesto. Prispevek o tem bo v naslednji številki.

Nekaj podatkov o izidu referenduma o noveli zakona o zdravljenju neplodnosti

Zaradi zaključevanje redakcije nam je uspelo dobiti rezultate glasovanja le z nekaterih volišč v občini. Rezultati so povsem neuradni.

VOLIŠČE	ZA	PROTI
Kompolje	23	154
Ponikve	17	85
Struge	9	226
Videm	25	338

**KULTURNO DRUŠTVO
GODBA DOBREPOLJE**

vas vabi na

Dan Godbe

*v soboto, 23. junija 2001,
ob 18. uri na Videm.*

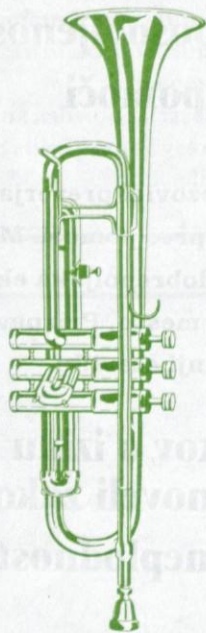
**V SVEČANI POVORKI IN PROMENADNIH NASTOPIH SODELUJEJO NARODNE NOŠE, MAŽORETKE
IN GODBE IZ:**

- * MENGŠA - VETERANI
- * RIBNICE
- * STIČNE
- * GROSUPLJA
- * KOČEVJA
- * DOBREPOLJA

**PO NASTOPIH BO VESELO DRUŽENJE
Z GODBENIKI IN ANSAMBLOM KRJAVELJ.**

**OKREPČEVALNICA PONY PA BO POSKRBELA
ZA PRAZNE ŽELODKI IN SUHA GRLA!
ČAKA VAS TUDI KUP PRESENEČENJ!!!**

VABLJENI!

Priveditev DAN GODBE so omogočili:
OBČINA DOBREPOLJE
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI
DOLINŠEK TRANSPORT
IN GRADBENA MEHANIZACIJA LJUBLJANA
ARMING d.o.o. LJUBLJANA
PEKARNA BLATNIK PREDSTRUGE
ADLES d.o.o. LJUBLJANA

PREVOZNIŠTVO PRIJATELJ STRUGE
LEDONA d.o.o. KOMPOLJE
PREVOZNIŠTVO KRAŠOVEC PREDSTRUGE
MUC TRADE d.o.o. KOMPOLJE
BATAGEL CO. d.o.o. POSTOJNA
AMW KASTELIC ŠTEFAN VIDEM
AVTOHIŠA MIHALIČ ŠT. JURIJ
GOSTILNA MURN TURJAK

Ustanovitelj glasila je Občina Dobropolje. Glavna in odgovorna urednica: Mihaela Steklasa.

Tisk in oblikovanje: Auroraf d. o. o.

Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 1100 izvodov.